

Verslag over de Solvabiliteit en financiële toestand 2019

DAS Nederlandse Rechtsbijstand
Verzekeringmaatschappij N.V.

7 april 2020

Inhoudsopgave

Inleiding en samenvatting	4
Inleiding.....	4
Samenvatting	4
A Activiteiten en prestaties	7
A.1 Activiteiten	7
A.1.1 Profiel	8
Versterken van onze kern	8
Strategische transitie	8
Uitvoeren van onze strategie	10
A.1.2 Algemene informatie	10
A.1.3 Structuur.....	10
A.2 Prestaties op het gebied van verzekering	11
A.3 Prestaties op het gebied van belegging	13
A.4 Prestaties op overig gebied	15
A.5 Overige informatie.....	16
B Bestuurssysteem	17
B.1 Algemene informatie over het bestuurssysteem	17
B.1.1 Corporate governance.....	17
B2 Deskundigheids- en betrouwbaarheidsvereisten	22
B3 Risicomanagement	23
B3.1 Risicocultuur.....	24
B3.2 Risico-identificatie	24
B3.3 Risicobereidheid.....	24
B3.4 Eigen beoordeling van het risico en de solvabiliteit	25
B.4 Interne controlesysteem.....	25
B.4.1 Strategisch en operationeel risicomanagement	25
B.4.2 Compliance	25
B.4.3 Risicobeheersingssysteem.....	27
B.5 Interne auditfunctie	28
B.6 Actuariële functie	28
B.7 Uitbesteding	29
B.8 Overige informatie.....	29
C Risicoprofiel	30
C.1 Verzekeringstechnisch risico	30
C.2 Marktrisico	31
C.3 Kredietrisico.....	31

C.4 Liquiditeitsrisico	31
C.5 Operationeel risico	32
C.6 Overig materieel risico.....	32
C.7 Overige informatie	32
D Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden	34
D.1 Activa.....	34
D.1.1 (Im)materiële vaste activa.....	34
D.1.2 Directe beleggingen in obligaties (matched portefeuille).....	35
D.1.3 Beleggingsfondsen (surplus portefeuille)	35
D.1.4 Vorderingen uit verzekeringen	35
D.2 Technische voorzieningen.....	35
D.2.1 Algemeen.....	35
D.2.2 Toegepaste actuariële methoden en aannames	36
D.2.3 Onzekerheid in de technische voorzieningen	36
D.2.4 Verschillen technische voorzieningen jaarrekening en Solvency II-rapportage.....	37
D.3 Overige schulden	38
D.3.1 Pensioen.....	38
D.3.2 Belastinglatenties	38
D.4 Alternatieve waarderingmethoden	39
D.5 Overige informatie	39
E Kapitaalbeheer	40
E.1 Eigen vermogen	40
E.1.1 Kapitaalmanagement	40
E.1.2 Structuur, hoogte en kwaliteit van het eigen vermogen onder SII-grondslagen	40
E.2 Solvabiliteitskapitaalvereiste	41
en minimumkapitaalvereiste.....	41
E.3 Gebruik van de ondermodule aandelenrisico op basis van looptijd bij de berekening van het solvabiliteitskapitaalvereiste.....	41
E.4 Verschillen tussen de standaardformule en ieder gebruikt intern model	41
E.5 Niet-naleving van het solvabiliteitskapitaalvereiste en niet-naleving van het minimumkapitaalvereiste.....	41
E.6 Overige informatie	41
Colofon	42

Bijlage 1 43

Bijlage 1: Quantitative Reporting Templates die onderdeel uitmaken van het Solvency and Financial Condition Report..... 43

S.02.01.01 - Balance sheet 44

S.05.01.01 - Premiums, claims and expenses by line of business..... 46

S.17.01.01 - Non-Life Technical Provisions 47

S.19.01.01 - Non-Life insurance claims..... 49

S 23.01.01 - Own funds..... 51

S 25.01.01 - Solvency Capital Requirement..... 52

S 28.01.01 - Minimum Capital Requirement - Only life or only non-life insurance or reinsurance activity . 52

Inleiding en samenvatting

Inleiding

De Solvency II wetgeving is gebaseerd op het harmoniseren van de Europese verzekeringsmarkt, het beschermen van de polishouders en het verbeteren van de risicobewustheid bij zowel het bestuur als de toezichthouders van verzekeringsmaatschappijen. Solvency II is integraal onderdeel van de risicobeheersing van DAS Rechtsbijstand. DAS Rechtsbijstand hanteert voor de bepaling van de kapitaaleisen het door de toezichthouders geformuleerde standaardmodel.

De solvabiliteitsratio eind 2019 is 146% en ligt binnen de interne bandbreedte van het kapitaalbeleid van 140-160%. Het kapitaalmanagement van DAS Rechtsbijstand houdt onder andere rekening met de eisen die door Solvency II worden gesteld. Indien de solvabiliteit op enig moment onder 140% dreigt te komen worden er maatregelen getroffen om de solvabiliteit te herstellen. Er wordt gewerkt met verschillende interventieniveaus. In de ORSA (Own Risk and Solvency Assessment) wordt tenminste jaarlijks de interne norm solvabiliteit getoetst aan de hand van verschillende scenario's.

In 'pillar 3' van Solvency II is onder meer bepaald dat een financiële onderneming, zoals DAS Rechtsbijstand, de onderhavige rapportage dient op te stellen en aan DNB dient toe te sturen. De in deze rapportage opgenomen basiscijfers zijn (tenzij anders aangegeven) ontleend aan het jaarverslag 2019 en de door 'The European Insurance and Occupational Pensions Authority' (EIOPA) voorgeschreven 'Quantitative Reporting Templates' (hierna QRT's). KPMG Accountants N.V. controleert het jaarverslag van DAS Rechtsbijstand en de QRT-staten conform de Regeling staten financiële ondernemingen Wft 2011.

Tenzij anders aangegeven zijn alle bedragen in deze rapportage in miljoenen euro's (€).

Hieronder volgt een samenvatting van hetgeen hierna in de rapportage over de solvabiliteit en de financiële toestand is opgenomen.

Samenvatting

Activiteiten en prestaties

Dit verslag beschrijft de solvabiliteit en financiële toestand van DAS Rechtsbijstand over 2019. DAS Rechtsbijstand is een schadeverzekeraar gespecialiseerd in rechtsbijstandsverzekeringen, die zich voornamelijk richt op particulieren en het midden- en kleinbedrijf in Nederland.

De solvabiliteitsratio op basis van het standaard model van EIOPA bedraagt per 31 december 2019 146%. Dit valt binnen de interne bandbreedte voor de norm solvabiliteit.

In onderstaande tabel wordt de solvabiliteitspositie onder Solvency II weergegeven:

Solvabiliteitspositie	31 dec 2019	31 dec 2018	Vershil
Solvency II			
Eigen vermogen (EV)	146,8	139,5	7,3
Solvabiliteits kapitaalvereiste (SCR)	100,7	93,2	7,5
Minimumkapitaalvereiste (MCR)	30,8	29,8	1,0
Solvabiliteits ratio (EV/SCR)	146%	150%	-4%

Het eigen vermogen bestaat volledig uit Tier 1-kapitaal. DAS Rechtsbijstand biedt haar verzekeringen zowel via het provinciale intermediair als direct aan (circa 14%). Ongeveer 28% van de premie-inkomsten heeft betrekking op verzekeringen die door gevolmachtigd agenten van DAS Rechtsbijstand worden aangeboden. Circa 58% van de premie-inkomsten komt van rechtsbijstandverzekeringen die aangeboden worden door andere verzekeraars; deze rechtsbijstandverzekeringen zijn door deze verzekeraars bij DAS Rechtsbijstand herverzekerd en DAS Rechtsbijstand behandelt de zaakmeldingen van deze rechtsbijstandverzekeringen. In 2019 ontving DAS Rechtsbijstand circa 115.000 meldingen in meer dan veertig verschillende rechtsgebieden.

De combined ratio over 2019 was 99%. DAS Rechtsbijstand heeft een Solvency II-vergunning.

Bestuurssysteem

De interne risicobeheersing bij DAS is ingericht volgens het principe van de 'three lines of defence'. De 'first line of defence' is het lijnmanagement. Zij zijn de risico eigenaar en verantwoordelijk voor het risicomanagement en de beheersing van de onder haar ressorterende processen. De 'second line of defence' wordt gevormd door de afdeling Risk Management & Compliance en de (uitbestede) actuariële functie. Deze 'second line of defence' heeft een ondersteunende, adviserende en controlerende rol naar het lijnmanagement. De 'third line of defence' wordt ingevuld door de afdeling internal audit die onder andere de inrichting en werking van de eerste en tweede lijn controleert. Risicomanagement, compliance, internal audit en de actuariële functie zijn de sleutelfuncties als bedoeld in de Solvency II wet- en regelgeving.

Risicomanagement

DAS Rechtsbijstand realiseert zich dat het nemen van risico's inherent is aan ondernemen. Haar risicomanagement strategie is er enerzijds op gericht om gebeurtenissen die potentiële bedreigingen vormen voor de strategie en de continuïteit van DAS Rechtsbijstand zowel operationeel als financieel, te identificeren. Anderzijds probeert DAS Rechtsbijstand de risico's die samenhangen met de vastgestelde strategie, doelstellingen en beleidskeuzes op een zodanige manier te managen dat de mogelijke effecten van deze risico's binnen de bandbreedtes blijven die door de directie en de Raad van Commissarissen periodiek worden vastgesteld.

Per 1 juli 2019 is DAS een herverzekeringscontract aangegaan. Dit contract betreft een "quota share" herverzekering waarbij 25% van de reeds bestaande portefeuille van DAS is herverzekerd bij Munich Re (50%) en Swiss Re (50%). De NN portefeuille blijft buiten het contract. Met behulp van het herverzekeringscontract blijft de Solvency II ratio binnen de risk appetite van DAS, ondanks toevoeging van de NN portefeuille. Beide herverzekeraars hebben een AA- credit rating van S&P, waardoor ook het tegenpartijrisico minimaal is.

Covid-19

Sinds 2 maart is een crisisteam gevormd om de ontwikkelingen rondom het COVID-19 virus nauwgezet te volgen, communicatie af te stemmen en waar mogelijk maatregelen te nemen. Dit team bestaat uit specialisten vanuit verschillende afdelingen van DAS en buigt zich continu over welke maatregelen genomen moeten worden om alle collega's gezond te houden en de continuïteit van de bedrijfsvoering te kunnen waarborgen. Vanuit de Directie is Charles Staats voorzitter van het crisisteam en bespreekt hij de maatregelen en plannen met de overige directieleden.

Ons dagelijks leven is bij publicatie van deze rapportage als het gevolg van de mondiale COVID-19 uitbraak ingrijpend veranderd. Waar mogelijk blijft iedereen thuis werken, de scholen en rechtbanken zijn gesloten en we zijn terughoudend in sociale contacten. We zijn trots op alle juridisch experts, onze medewerkers van de service desk en alle andere DAS-collega's. Samen zorgen zij ervoor dat onze juridische hulp ook in deze periode gewoon door kan gaan. Zo proberen we ons steentje bij te dragen en het recht toegankelijk te maken én te houden voor iedereen.

Waardering

In deze rapportage worden onderdelen toegelicht waarbij een waarderingsverschil is tussen Solvency II en de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving zoals toegepast in de jaarrekening 2019 van DAS Rechtsbijstand. De balans is opgesteld op basis van door EIOPA voorgeschreven richtlijnen. DAS Rechtsbijstand maakt voor het waarden van de technische voorzieningen gebruik van de door EIOPA gepubliceerde risico vrije rentevoet. De presentatie van de balans vindt plaats op basis van de door EIOPA voorgeschreven 'Quantitative Reporting Templates'.

De technische voorzieningen worden aangehouden voor de dekking van toekomstige, interne- en externe kosten. De technische voorzieningen zijn onderverdeeld in twee hoofdgroepen. De risicomarge is gebaseerd op een vergoeding die zal worden geëist ter compensatie van het aan te houden eigen vermogen als een derde partij de verzekeringsverplichtingen zou overnemen.

Kapitaalmanagement

DAS Rechtsbijstand hanteert Solvency II als uitgangspunt voor haar kapitaalbeleid. DAS Rechtsbijstand zorgt door middel van haar kapitaalmanagement ervoor dat er voldoende eigen vermogen is om haar risico's te dekken. Op deze wijze zorgt DAS Rechtsbijstand ook ervoor dat haar eigen vermogen voldoet aan de eisen van De Nederlandsche Bank. De financiële draagkracht van DAS Rechtsbijstand moet voldoende zijn om enerzijds omzetgroei en investeringen te financieren en anderzijds de verzekeringstechnische-, markt- en overige risico's op te vangen. Goed kapitaalmanagement betekent voor DAS Rechtsbijstand ook dat er niet langdurig teveel eigen vermogen wordt aangehouden. DAS Rechtsbijstand baseert haar berekening van het vereiste kapitaal op het standaardmodel, waarbij er geen gebruik wordt gemaakt van vereenvoudigingen. Het gehele beschikbaar kapitaal van DAS Rechtsbijstand bestaat uit Tier 1 vermogen.

A Activiteiten en prestaties

A.1 Activiteiten

De kerncijfers van DAS Rechtsbijstand zijn als volgt:

Kerncijfers DAS Rechtsbijstand	2019	2018	Verschil
Premie-inkomsten	241,5	210,4	31,1
Opbrengst beleggingen	3,7	4,7	-1,0
Operationele kosten	239,8	202,6	37,2
EBITDA ¹	-3,5	14,9	-18,4
Resultaat na belastingen	-4,9	10,1	-15,0
Combined ratio % ²	99,6	96,2	3,4
Solvency II ratio	146%	150%	-4%
FTE (gemiddeld)	1.075	1.025	50

- 1 EBITDA betekent: Earnings Before Interest Taxes Depreciation and Amortization. In het Nederlands betekent dit: resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór rente en afschrijvingen.
- 2 Combined ratio wordt berekend door de som van de schaden en bedrijfskosten exclusief reorganisatie lasten en dotatie pensioenvoorziening te delen door de verdiende premie. Er wordt geen rekening gehouden met herverzekeringen.

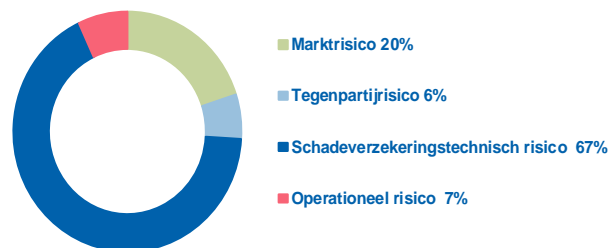
De solvabiliteit per 31 december 2019 is 146% en valt daarmee binnen de interne bandbreedte voor de norm solvabiliteit van DAS Rechtsbijstand.

In 2019 zijn de NN- en ING-portefeuille overgenomen. Hierdoor stijgt de premie-inkomsten in 2019 met circa € 26 miljoen.

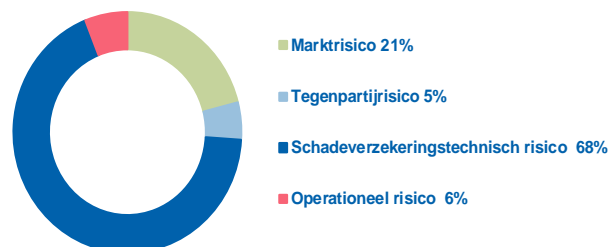
De combined ratio gecorrigeerd voor reorganisatiekosten en de additionele pensioendotatie is ten opzichte van vorig jaar met 3,4 procentpunten gestegen tot 99,6%. Voornamelijk doordat de kosten harder zijn gestegen dan de (premie)inkomsten. Vooral de (externe) schadelast per dossier is in 2019 opgelopen. Deze hogere schadelasten worden deels gecompenseerd door lagere overheadkosten. Enerzijds komt dit door hogere externe kosten, anderzijds is dit het gevolg van investeringen in de drie strategische pijlers van DAS. De solvabiliteitsratio onder Solvency II was per eind 2019 146% (2018: 150%), dit valt binnen de doelstelling van 140% - 160%.

De vereiste solvabiliteit (SCR) is per 31 december 2019 € 100,9 miljoen. De SCR is opgebouwd uit de volgende elementen:

31 december 2019

31 december 2018

Met 67% van de totale vereiste solvabiliteit is het schadeverzekeringstechnisch risico het belangrijkste risico binnen DAS Rechtsbijstand. Binnen dit risico zit ook de belangrijkste gevoeligheid. Deze gevoeligheid wordt met name veroorzaakt door onzekerheid in het aantal meldingen en de hoogte van externe schadekosten.

Met ingang van 1 juli 2019 heeft DAS een 25% quota-share herverzekeringsovereenkomst gesloten om de toename van de vereiste solvabiliteit door het accepteren van de nieuwe NN portefeuilles te mitigeren.

De additionele dotatie van € 6 miljoen aan de pensioenvoorziening, die in de jaarrekening 2019 is verwerkt heeft geen effect gehad op de Solvency II ratio omdat de aanpassing al in de Solvency II ratio zoals opgenomen in 2018 was verwerkt.

Het marktrisiko (21%) wordt met name veroorzaakt door de omstandigheid dat een deel van de investeringen in aandelen is belegd, waarover derhalve aandelenrisico wordt gelopen. Daarnaast wordt ook rente-, spread- en valutarisico gelopen. Om de belangen van de polishouder optimaal te borgen, worden de technische voorzieningen op best estimate, inclusief een opslag, belegd in obligaties met een AAA- of een AA-rating. Om het renterisico te minimaliseren is het beleid om deze beleggingen en technische voorziening zoveel mogelijk af te stemmen op de looptijd. Aangezien het schadeverzekeringstechnisch risico en het marktrisiko samen bijna 90% van de vereiste solvabiliteit betreffen, zijn de gevoeligheidsscenario's toegespitst op deze twee risicogroepen.

In de onderstaande tabel wordt het eigen vermogen per 31 december 2019 conform de Solvency II-rapportage versus de Nederlandse verslaggevingsgrondslagen zoals dat is opgenomen in de jaarrekening 2019 weergegeven:

Eigen vermogen per 31 december 2019	Solvency II	Dutch GAAP	Vershil
Activa	427,2	408,3	18,9
Passiva	268,9	270,5	-1,6
Vershil activa minus passiva	158,3	137,8	20,5
Bankgarantie	-0,5	-	-0,5
Vorderingen op groepsmaatschappijen	-11,0	-	-11,0
Eigen vermogen	146,8	137,8	9,0

In het kapitaalbeleid van DAS Rechtsbijstand worden het toegezegde dividend, de rekening courant met groepsmaatschappijen en bankgaranties als niet beschikbaar voor Eigen vermogen aangemerkt. Op 31 december 2019 bedragen de rekening courant met groepsmaatschappijen € 11,0 miljoen en de bankgaranties € 0,5 miljoen. Door het totaal van deze posten (€ 11,5 miljoen) in mindering te brengen op het verschil activa minus passiva Solvency II-rapportage (€ 158,3 miljoen) komt het eigen vermogen uit op € 146,8 miljoen.

Het eigen vermogen kan bestaan uit de volgende drie categorieën:

- Tier 1-kapitaal: gestort aandelenkapitaal, agioreserve en de reconciliatiereserve;
- Tier 2-kapitaal: aanvullend vermogen en basis tier 2-vermogen;

Tier 3-kapitaal: latente belastingvorderingen.

Het eigen vermogen van DAS Rechtsbijstand bestaat geheel uit Tier 1 kapitaal.

A.1.1 Profiel Versterken van onze kern

DAS is marktleider op het gebied van rechtsbijstand en volop in transitie van verzekeraar naar brede juridisch dienstverlener. De kern van onze strategie-juridische hulp voor iedereen- is onveranderd gebleven.

Onze klanten, particulieren en ondernemers, verzekerd en niet-verzekerd, kunnen rekenen op betaalbare, toegankelijke en deskundige juridische dienstverlening op 40 rechtsgebieden.

De strategie van DAS is om de basis te versterken en te verbreden, om zo ruimte te creëren om te innoveren. We maken onze onderneming toekomstbestendig door klantgericht te innoveren en financieel fit te zijn. Door slimme inzet van digitale kanalen en data is juridische hulp voor onze klanten altijd binnen handbereik.

Strategische transitie

2019 heeft voor DAS in het teken gestaan van transitie. Dit heeft op verschillende manieren plaatsgevonden. We hebben onze kernactiviteiten versterkt door terug te gaan naar de basis. Daarnaast hebben we (samen met partners) met nieuwe businessmodellen geëxperimenteerd.

DAS wil juridische hulp betaalbaar maken voor iedereen. We streven naar het versterken van de beschikbaarheid van rechtbijstand en financiële fitheid door te innoveren en een ondernemende organisatie te zijn. Dit alles in een snel digitaliserende wereld. Dankzij onze betrokken medewerkers zal de organisatie altijd dichtbij de klant blijven staan. Empathie en expertise staan bij DAS altijd hoog in het vaandel.

Klantgerichte innovatie

Onze dienstverlening moet niet alleen sneller, persoonlijker en digitaal, maar ook flexibeler en 24/7 beschikbaar zijn.

Veranderend klantgedrag, aangejaagd door de wensen van de jongere generatie, eist steeds meer flexibiliteit van onze juridische dienstverlening. We bewegen mee met de klantvraag. Dit doen we onder andere met onze gebruiksvriendelijke website waar op thema en vraag gezocht kan worden.

Door de mogelijkheden die nieuwe technologie biedt, kan DAS klanten nog sneller en laagdrempeliger helpen. Ons aanbod verschuift daarbij van verzekeren naar brede juridische dienstverlening. We helpen onze klanten niet alleen met het oplossen van problemen, maar ook met het voorkomen ervan. Dit doen we onder andere met online advies, tips en zelfhulptools. We bieden meer keuzevrijheid en flexibiliteit. Dit doen we zelf, maar we gaan ook samenwerken aan met verschillende partners, zodat we onze juridische dienstverlening versterken en verbreden, om onze klanten nog beter en efficiënter te bedienen.

Klantgerichte innovatie

Ondernemende organisatie

Financieel fit

De drie strategische pijlers van DAS

Ondernemende organisatie

Om onze doelstellingen te bereiken zijn creatieve, flexibele medewerkers cruciaal. DAS beweegt samen met haar medewerkers mee met maatschappelijke en juridische veranderingen. We investeren nadrukkelijk in DAS als ondernemende organisatie. Dit is een van onze drie strategische speerpunten. DAS moet, net als andere organisaties, steeds meer rekening houden met een snel veranderende wereld en uiteenlopende stakeholdersbelangen. De complexiteit van de markt waarin we opereren vraagt om nieuwe en andere

leiderschapskwaliteiten. Het Leiderschap Programma dat in 2019 is gestart, levert hier een belangrijke bijdrage aan.

Ontwikkeling, groei en de wil om te blijven leren, stimuleren we in de hele organisatie. Dit doen we onder meer door het geven en ontvangen van feedback aan te moedigen.

DAS verbetert continu de bestaande activiteiten om als dienstverlener steeds beter te worden. Juridische hulp is een emotionele tak van sport. Door de inzet van robots/Artificial Intelligence verlagen we de werkdruk van onze medewerkers, waardoor zij zich minder bezig hoeven te houden met administratieve zaken en meer tijd en aandacht kunnen hebben voor de hulpverlening en het persoonlijke contact met klanten.

Financieel fit

Het belangrijkste uitgangspunt bij alles wat we doen, is dat we de klanttevredenheid verhogen en tegelijkertijd de kosten verlagen. Onze Sales-afdeling is na een herziening van de distributiestrategie aangepast en klaargemaakt voor de toekomst. Bedrijfsbreed richten we onze processen efficiënter in en blijven we werken aan een kleinere overhead. Daarnaast zullen we het rendement verhogen, om zo te kunnen blijven investeren in innovatie. Centraal staat hierbij dat we waarde blijven creëren voor de klant; die staat altijd voorop.

Financieel fit houdt ook een vereenvoudiging en digitalisering van het productaanbod in, altijd met de wensen van de klant als grootste drijfveer.

Bestendigen risicomanagement

In 2019 is het project Risk Management 2020+ gestart om risicomanagement binnen de gehele organisatie te bestendigen en, waar gewenst, verder te verbeteren. Het project heeft tot doel risicomanagement beter te laten aansluiten op de nieuwe strategie van DAS en richt zich onder andere op het risicobewustzijn bij medewerkers, hoe DAS omgaat met risico's en het verder verankeren van risicomanagement in de organisatie.

Op een aantal vlakken zien we risico's toenemen, mede onder invloed van een snel veranderende omgeving. Een voorbeeld hiervan is information en cyber security. Het

gevolg hiervan is dat dit ook steeds hogere eisen stelt aan het risicobewustzijn van medewerkers en daarbij aan de kwaliteit van het risicomanagement binnen DAS. In 2020 wordt ook hieraan aandacht besteed.

Doelstellingen

- Klanttevredenheid (NPS (particulier/zakelijk) >25/15
- Combined Ratio (COR) <95%
- Omzet > €260m
- Solvency II ratio 140-160%

Uitvoeren van onze strategie

Investeren in het versterken van onze juridische dienstverlening gaat verder dan alleen digitalisering.

Strategische ontwikkeling houdt ook in dat we experimenteren met nieuwe businessmodellen die we bij gebleken succes ook implementeren.

Als grootste juridisch dienstverlener in Nederland is het onze ambitie om een leidende rol te spelen bij de digitalisering van juridische diensten. Met circa 115.000 meldingen per jaar en meer dan 800 juridisch specialisten in dienst, hebben we de schaal en de expertise in huis om met slimme technologische oplossingen onze dienstverlening nog klantgerichter en efficiënter te maken. Door de jarenlange expertise te verrijken met techoplossingen, combineren we het beste van twee werelden. Wij zijn ervan overtuigd dat dankzij algoritmes en kunstmatige intelligentie veel voorbereidend juridisch werk kan worden overgenomen door robots. Er is inmiddels een aantal toepassingen met succes geïmplementeerd. Zo houden we meer tijd over voor waar het onze klanten echt om gaat: persoonlijke aandacht voor hun vragen. Zo bieden we de hoogste kwaliteit van dienstverlening.

DAS heeft in 2019 haar jaarlijkse ORSA proces uitgevoerd waarmee het risico- en solvabiliteitsprofiel wordt geëvalueerd in samenhang met het meerjarenplan. De conclusie is dat risico's in voldoende mate worden beheerst en dat de solvabiliteitspositie voldoende robuust is om het meerjarenplan uit te voeren. Op basis van stresstests en scenario analyses is de gevoeligheid van het meerjarenplan en de solvabiliteitspositie voor negatieve ontwikkelingen in

de bedrijfsvoering of voor onverwachte externe schokken zoals een financiële crisis getoetst. Waar nodig zijn management acties geïdentificeerd die leiden tot behoud van voldoende solvabiliteit in dergelijke situaties.

Nieuwe initiatieven en experimenten

De afgelopen jaren zijn we gestart met nieuwe initiatieven en experimenten. We willen de dialoog met onze klanten optimaliseren.

De digitalisering van de samenleving biedt ook nieuwe mogelijkheden voor de juridische dienstverlening en DAS springt hier op verschillende manieren op in. In de vernieuwde Mijn-omgeving kunnen klanten zelf documenten uploaden en hun gegevens aanpassen. Daarnaast zijn succesvolle pilots gestart met Voice-toepassingen. Deze worden in de nabije toekomst uitgebreid.

A.1.2 Algemene informatie

DAS Rechtsbijstand is de grootste rechtsbijstandverzekeraar van Nederland. De activiteit van DAS Rechtsbijstand bestaat uit het verzekeren van rechtsbijstand in de ruimste zin. DAS Rechtsbijstand richt zich voornamelijk op particulieren en ondernemers in het midden- en kleinbedrijf, via directe of indirecte verkoop, of het volmacht of verzekeraarskanaal. DAS Rechtsbijstand valt onder het toezicht van De Nederlandsche Bank (DNB). De externe accountant van DAS Rechtsbijstand is met ingang van het boekjaar 2016 KPMG Accountants N.V. gevestigd te Amstelveen.

A.1.3 Structuur

DAS Holding N.V. (statutair gevestigd te Amsterdam), hoofdkantoor houdend op De Entree 222, 1101 EE te Amsterdam is een naamloze vennootschap waarvan de aandelen voor 50% in bezit zijn van ERGO Versicherung AG (uiteindelijke 100% aandeelhouder hiervan is Munich Re). De andere 50% is in het bezit van ASR Deelnemingen N.V. (18%), Nationale-Nederlanden Schadeverzekering Maatschappij N.V. (16%), VIVAT Schadeverzekeringen N.V. (15%) en Stichting Beheer Aandelen DAS Holding (1%). DAS Holding is een holdingmaatschappij. De voornaamste activiteiten van de groep bestonden in 2019 uit het verzekeren in de branche rechtsbijstand en het verlenen van juridische en financiële diensten en credit management diensten. Voor de groepsstructuur onder DAS Holding wordt

verwezen naar de algemene toelichting van de geconsolideerde jaarrekening.

DAS Holding N.V. (hierna: DAS) heeft naast DAS Rechtsbijstand 100% belang in DAS Legal Finance B.V., die actief is in het verlenen van juridische en financiële diensten en incasso activiteiten.

A.2 Prestaties op het gebied van verzekering

De verdiende premie van DAS Rechtsbijstand is ten opzichte van 2018 met 3,3% gestegen naar € 218,3 miljoen. De schadekosten zijn echter gestegen met meer dan € 27 miljoen, waardoor het technisch resultaat is gedaald van € 9,2 miljoen positief naar € 9,1 miljoen negatief (hierin zijn de eenmalige hogere pensioenkosten en de kosten voor het Sociaal Plan in opgenomen). De mutaties in de externe voorziening voor te betalen schaden worden veroorzaakt door bestandsontwikkeling (hogere betalingen in 2019) die gedeeltelijk worden gecompenseerd door aanpassingen die

het gevolg zijn van meer betalingen op oudere werkvoorraden en uitbesteding. De mutaties in de interne voorziening zijn het gevolg van een aanpassing in de parameters voor kostenallocatie en technisch tijdschrijven. Deze effecten hebben geleid tot een hogere interne voorziening. Daarnaast zijn de schadebetalingen aanzienlijk toegenomen.

De premie-inkomsten over 2019 zijn als volgt verdeeld:

- 58% is afkomstig van circa 30 verzekeraars waarmee DAS Rechtsbijstand een herverzekeringsovereenkomst heeft gesloten op grond waarvan DAS Rechtsbijstand de zaakmeldingen van de rechtsbijstandverzekeringen behandelt;
- 28% komt van verzekeringen die door gevolmachtigd agenten van DAS Rechtsbijstand zijn aangeboden;
- 14% komt van verzekeringen die door DAS Rechtsbijstand direct zijn verkocht.

Alle premies zijn geboekt op verzekeringsovereenkomsten gesloten in Nederland en betreffen uitsluitend rechtsbijstandverzekeringen.

In onderstaand overzicht wordt het resultaat technische rekening schadeverzekering van DAS Rechtsbijstand uiteengezet.

Resultaat technische rekening schadeverzekering	2019	2018
Verdiende premies		
Brutopremies eigen rekening	102,3	35,9
Brutopremies herverzekering	<u>139</u>	<u>175</u>
Totaal brutopremies	241,5	210,4
Uitgaande herverzekeringspremies	-25	-
Wijziging voorziening niet-verdiende premies eigen rekening	3,1	0,9
Wijziging voorziening niet-verdiende premies herverzekering	<u>-1,2</u>	<u>-</u>
Totaal wijziging voorziening niet-verdiende premies	<u>1,9</u>	<u>0,9</u>
	218,3	211,3
Toegerekende opbrengsten uit beleggingen	0,8	1,1
Schaden		
Brutoschaden eigen rekening	-57,1	-59,1
Brutoschaden inkomende herverzekering	-72,0	-58,1
Brutoschaden uitgaande herverzekering	<u>5,3</u>	<u>-</u>
Schaden (netto)	-123,8	-117,2
Wijziging voorziening voor te betalen schaden eigen rekening	-3,4	4,6
Wijziging voorziening voor te betalen schaden inkomende herverzekering	-23,8	0,2
Wijziging voorziening voor te betalen schaden uitgaande herverzekering	<u>11,3</u>	<u>-</u>
Wijziging voorziening voor te betalen schaden (netto)	<u>-15,9</u>	<u>4,8</u>
	-139,7	-112,4
Bedrijfskosten	-88,5	-90,8
Resultaat technische rekening schadeverzekering	-9,1	9,2

De verzekeringstechnische risico's waar DAS Rechtsbijstand aan blootstaat, hebben betrekking op de juridisering van de samenleving en de veranderingen van wet- en regelgeving in Nederland. De mate waarin de juridisering van de samenleving zich ontwikkelt dan wel de invoering van nieuwe wet- en regelgeving kunnen direct gevolgen hebben voor DAS Rechtsbijstand.

Als gespecialiseerde rechtsbijstandsverzekeraar is er bij DAS Rechtsbijstand sprake van een concentratie van verzekeringstechnische risico's. Juist als specialist heeft DAS Rechtsbijstand haar organisatie en processen zodanig ingericht dat de risico's continu bewaakt en gevolgd worden en er, indien nodig, tijdig en adequaat wordt ingegrepen.

Hierbij spelen onder andere productbeleid, acceptatiebeleid, naselectiebeleid en schadelastbeheersingsactiviteiten een belangrijke rol.

Het verzekeringstechnisch risico wordt beheerst door een weloverwogen product- en premiebeleid, een gedegen acceptatiebeleid en activiteiten om de schadelast te beheersen. De afdelingen Verzekeringszaken en Actuarieel bewaken de verzekeringstechnische risico's en monitoren de ontwikkeling van de omgevingsfactoren.

Per 1 juli 2019 is DAS een herverzekeringscontract aangegaan. Dit contract betreft een "quota share" herverzekering waarbij 25% van de reeds bestaande

portefeuille van DAS is herverzekerd bij Munich Re (50%) en Swiss Re (50%). De NN portefeuille blijft buiten het contract. Met behulp van het herverzekeringscontract blijft de Solvency II ratio binnen de risk appetite van DAS, ondanks toevoeging van de NN portefeuille. Beide herverzekeraars hebben een AA- credit rating van S&P, waardoor ook het tegenpartijrisico minimaal is.

Een tweetal risicocommissies ondersteunt de directie onder andere op het gebied van verzekeringstechnisch risico door de discussie en besluitvorming voor te bereiden. Dit betreft enerzijds het Product & Distribution Risk Committee en anderzijds het Finance & Risk Committee. Beide organen zijn toegelicht in het hoofdstuk Corporate Governance en Regelgeving.

A.3 Prestaties op het gebied van belegging

DAS Rechtsbijstand voert een prudent beleggingsbeleid, dat is gericht op het handhaven van de financiële stabiliteit en continuïteit van de onderneming. DAS Rechtsbijstand wil de risico's voor haar verzekerden en overige belanghebbenden tot het minimum beperken. Dit houdt tevens in dat DAS Rechtsbijstand, ook in uitzonderlijke situaties, aan haar verplichtingen ten opzichte van zowel de verzekerden als derden moet kunnen blijven voldoen. Daarom is de beleggingsdoelstelling van DAS Rechtsbijstand gericht op het optimaliseren van beleggingsrendement binnen een aanvaardbaar risico, waarbij rekening wordt gehouden met de verplichtingenstructuur van DAS Rechtsbijstand.

Met behulp van periodieke 'Asset Liability Management' (ALM) studies, Beleggingsrapportage en de Investment Risk Commissie worden beleggingsrisico's gemonitord.

In het jaarverslag 2019 wordt onderstaande gepresenteerd met betrekking tot de beleggingen:

Beleggingen	31 dec 2019	31 dec 2018	Vershil
Aandelen (Surplus portefeuille)	130,0	119,9	10,1
Obligaties (Matched portefeuille)	164,5	155,2	9,3
	294,5	275,1	19,4

De beleggingsportefeuille van DAS Rechtsbijstand bestaat uit beleggingsfondsen en directe beleggingen in obligaties. De obligaties dienen ter dekking van de technische voorziening en bestaan enkel uit obligaties met een AAA of AA rating (de zogenaamde matched portefeuille).

De beleggingsfondsen bestaan uit een mix van aandelen- en obligatiefondsen en liquiditeiten (de zogenaamde surplus portefeuille). Hierbij geldt dat het percentage aandelenfondsen maximaal 31% hiervan mag bedragen. De Beleggingsrisico commissie, statutaire directie en de Raad van Commissarissen toetsen de uitvoering van het afgesproken beleggingsbeleid.

Hieronder worden de aandelen afzonderlijk toegelicht:

Categorie beleggingsfondsen	2019	2018	Vershil
Balans per 1 januari	119,9	117,7	2,2
Aankopen	36,5	69,2	-32,7
	156,4	186,9	-30,5
Verkopen	-41,5	-64,2	22,7
	114,9	122,7	-7,8
Herwaardering	15,1	-2,8	17,9
Balans per 31 december	130,0	119,9	10,1

Onderstaande tabel toont de beleggingen in de beleggingsfondsen (Surplus portefeuille) per 31 december 2019:

	Balans waarde ultimo 2018	Aankopen /verkoop	Herwaar- dering	Balans waarde ultimo 2019
Beleggingsfondsen				
Nationale Nederlanden Global Sustainable Equity	33,8	-36,5	2,7	0,0
Nationale Nederlanden L Global Sustainable Equity Hedged	-	32,5	7,7	40,2
Nationale Nederlanden Euro Sustainable Credit Fund	43,2	-0,5	2,7	45,4
Nationale Nederlanden Euro Green Bond Fund	20,6	-	1,5	22,1
Nationale Nederlanden Collateralized Bond Fund	22,2	-0,5	0,6	22,3
Totaal	119,9	-5,0	15,1	130,0

Ultimo 2019 is 31% belegd in aandelenfondsen en 69% in aandelen met als onderliggende waarde obligatiefondsen. De (geamortiseerde) kostprijs van de aandelen bedraagt € 115.532k (2018: € 117.237k).

De aandelen worden in de balans opgenomen tegen reële waarde. De beleggingen vallen nagenoeg allen in de categorie level 1, welke hieronder nader wordt toegelicht.

Level 1 Reële waarde gebaseerd op gepubliceerde koersen in een actieve markt

Van alle financiële instrumenten in deze waarderingscategorie zijn gepubliceerde koersen afkomstig van een beurs, broker of prijsinstelling beschikbaar. Bovendien is bij deze financiële instrumenten sprake van een actieve markt. Hierdoor vormen de koersen een goede afspiegeling van actuele en regelmatig voorkomende markttransacties tussen onafhankelijke partijen.

Hieronder worden de directe beleggingen in obligaties (Matched portefeuille) afzonderlijk toegelicht.

Categorie Directe beleggingen in obligaties	2019	2018	Vershil
Balans per 1 januari	155,2	159,6	-4,4
Aankopen	43,9	32,4	11,5
	199,1	192,0	7,1
Verkopen	-2,6	-	-2,6
Aflossingen	-30,1	-35,0	4,9
	166,4	157,0	9,4
Gerealiseerde koersresultaten bij verkoop	-	-	-
Agio ten laste van het resultaat	-1,9	-1,8	-0,1
Balans per 31 december	164,5	155,2	9,3

De beurswaarde van de obligaties bedraagt ultimo 2019 € 169.207k (2018: € 159.471k). De modified duration (gemiddelde looptijd) van de obligatieportefeuille is ultimo 2019 3,80 jaar (2018 3,69 jaar).

Onderstaande tabel toont de verdeling van kredietrisico's van de obligatieportefeuille op balanswaarde per 31 december 2019:

Classificatie	Rating	Rating	Totaal
	AA	AAA	
Gedekt	1,5	31,9	33,4
Financieel	13,2	11,7	24,9
Overheid	10,3	91,3	101,6
Semi-overheid	-	4,7	4,7
Totaal	25,0	139,6	164,5

A.4 Prestaties op overig gebied

Wij vinden het belangrijk om een actieve bijdrage te leveren aan de maatschappij. Niet alleen voor onze klanten, maar ook voor onze medewerkers en de samenleving als geheel. De wijze waarop wij aan onze maatschappelijke rol invulling geven, is direct gerelateerd aan onze kernactiviteit: het verlenen van rechtsbijstand.

We zijn er als het ertoe doet

We staan onze klanten bij op 'momenten van de waarheid', zowel privé als zakelijk. Met onze brede juridische dienstverlening maken wij het recht betaalbaar en toegankelijk voor iedereen.

We werken ook mee aan de ontwikkeling van nieuwe vormen van laagdrempelige en snelle geschilbeslechting. Daarnaast geven we ook aan de jongste generatie al les in conflictbeheersing. Medewerkers van DAS hebben masterclasses mediation gegeven op basis- en middelbare scholen die zijn aangesloten bij 'De Vreedzame School'. DAS gelooft in het aanleren van conflict-oplossende vaardigheden op de basisschool, om een vreedzame samenleving te bevorderen.

Week van de Rechtspraak

DAS doet al jaren mee aan de Week van de Rechtspraak en opent dan haar kantoren voor iedereen die een juridische vraag heeft. In 2019 werd hierin wegens groot succes weer een speciale Vraag het DAS-dag georganiseerd om het recht dichterbij de mensen te brengen: de hele dag werd gratis advies gegeven aan iedereen, particulier en

ondernemer, die langskwam. 30 juridisch specialisten stonden klaar en hebben uiteindelijk ongeveer 300 mensen kunnen helpen.

Betrokken medewerkers

Onze medewerkers zijn zeer betrokken bij het wel en wee van onze klanten. Zij stellen alles in het werk om klanten elke dag weer toegankelijke rechtshulp te bieden. Gemotiveerde medewerkers zijn belangrijk voor DAS. Wij hechten eraan dat onze medewerkers voldoening halen uit hun werk en stellen hen in staat om een herkenbare bijdrage te leveren aan ons succes. Wij bieden medewerkers ook ruime mogelijkheden om zichzelf te ontplooiën en verder te ontwikkelen. Ook streven we naar diversiteit onder medewerkers, want bij DAS geloven we dat dit de sfeer en dynamiek in onze organisatie bevordert.

De Vreedzame School

'Bent u een soort meester Frank Visser?' Dat was een van de vragen die DAS-collega Christa Verploeg gesteld kreeg tijdens de Masterclass Mediatie die zij gaf aan groep 7/8 van O.B.S. De Koekoek in Utrecht. Een uur lang nam Christa de kinderen mee in wat er komt kijken bij mediation en hoe DAS dit aanpakt voor haar verzekerden. Daarna gingen de kinderen zelf aan de slag, met een casus uit de praktijk van Christa. De Masterclass Mediatie is het resultaat van een samenwerking die DAS is aangegaan met CED, een onderwijsgroep die verantwoordelijk is voor het concept 'De Vreedzame School'. Inmiddels hebben meer dan 1000 scholen in Nederland zich hierbij aangesloten.

Sterk in Werk

De beroepsbevolking in Nederland telt ongeveer negen miljoen mensen. Daarom spreken arbeidsgerelateerde kwesties het grote publiek enorm aan. We zijn er trots op dat DAS thoughtleader is op dit gebied. Zo organiseerde DAS in het najaar van 2019 de WABinar, een webinar voor distributiepartners en geïnteresseerden over de nieuwe Wet Arbeidsmarkt in Balans (WABDeelnemers konden live in gesprek gaan met juridische experts van DAS over de nieuwe regels omtrent ontslag en arbeidscontracten, die per 1 januari 2020 ingaan.

Daarnaast organiseerde DAS zogenoemde WAB-woensdagen en verschenen verschillende blogs en artikelen

over dit onderwerp. Collega en senior jurist Pascal Besselink werd voor een blog en een artikel over de WAB twee keer genomineerd voor de Magna Charta Prijs.

Berichtgeving van DAS over oneigenlijk gebruik van het concurrentiebeding, leidde in september 2019 twee maal toe tot Kamervragen en in november opnieuw tot debat in de Tweede Kamer.

A.5 Overige informatie

Er is geen belangrijke overige informatie met betrekking tot de activiteiten en prestaties.

B Bestuurssysteem

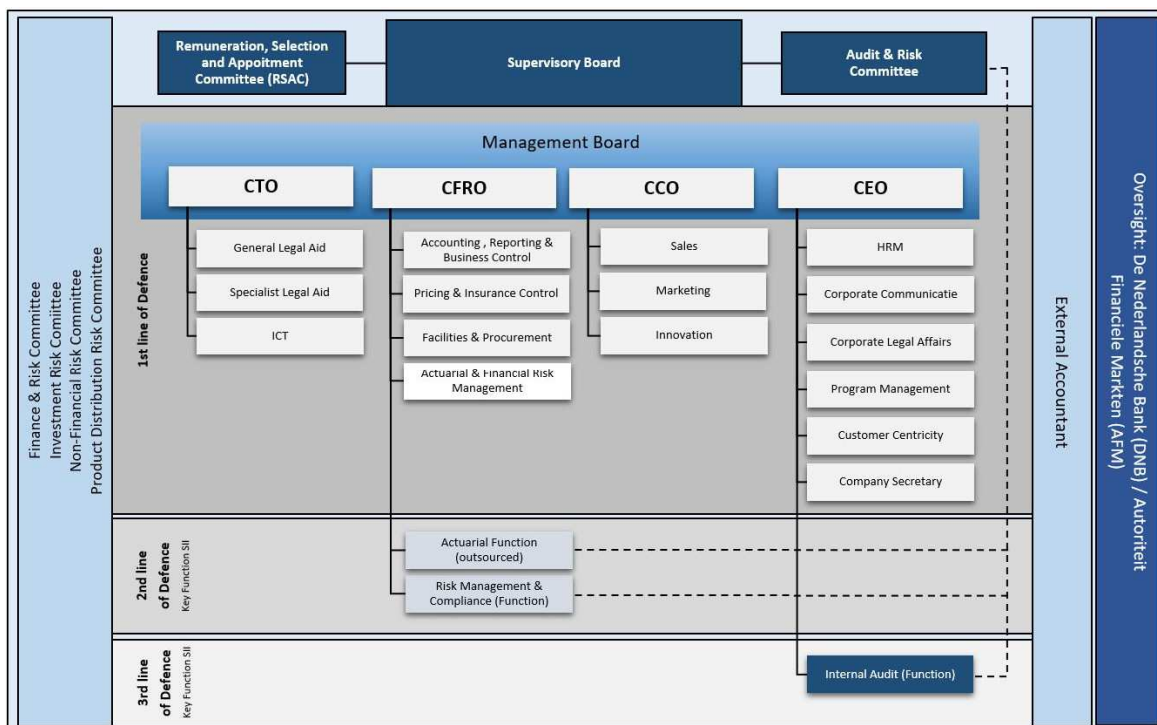
B.1 Algemene informatie over het bestuursysteem

B.1.1 Corporate governance

De corporate governancestructuur van DAS is gebaseerd op het gemitigeerde structuurregime. De belangrijkste kenmerken hiervan zijn:

- De vaststelling van de jaarrekening geschiedt door de algemene vergadering van aandeelhouders.
- De algemene vergadering van aandeelhouders kan de Raad van Commissarissen personen aanbevelen om als commissaris voor te dragen.
- Het bestuur wordt benoemd door de algemene vergadering van aandeelhouders volgend op een bindende voordracht van de Raad van Commissarissen.
- De leden van de Raad van Commissarissen worden benoemd door de algemene vergadering van aandeelhouders, op voordracht van de Raad van Commissarissen. Als basis dient een profielschets van de leden van de Raad van Commissarissen, die voor het eerst bij vaststelling en vervolgens bij iedere wijziging wordt besproken in de algemene vergadering van aandeelhouders.
- De algemene vergadering van aandeelhouders, de directie en de Centrale ondernemingsraad kunnen personen voor benoeming tot commissaris aanbevelen. De Raad van Commissarissen deelt de betreffende organen van de vennootschap tijdig mee wanneer in zijn midden een plaats moet worden vervuld.
- De Centrale ondernemingsraad heeft een versterkt aanbevelingsrecht met betrekking tot de voordracht van een derde deel van de leden van de Raad van Commissarissen.

Governance structuur

Verantwoordelijkheden en rol in de corporate governance

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het toezicht op het beleid van de directie van DAS en algemene zaken in de vennootschap en met haar verbonden ondernemingen. De taken en verantwoordelijkheden zijn opgenomen in de statuten en het reglement van de Raad van Commissarissen.

De directie is verantwoordelijk voor het bestuur van de vennootschap. Dit houdt in dat de directie verantwoordelijk is en besluitvormingsbevoegdheid heeft voor de dagelijkse activiteiten van DAS, in overeenstemming met de uitgangspunten zoals die in de statuten zijn geformuleerd. De directie heeft een reglement waarin de specifieke taken, activiteiten en taakverdeling tussen de individuele leden, en de besluitvorming binnen de directie is vastgelegd. De directie draagt zorg voor een evenwichtige afweging van de belangen van alle bij DAS betrokken partijen, zoals klanten, aandeelhouders, (business)partners en medewerkers. De directie houdt rekening met de continuïteit van DAS, de maatschappelijke omgeving waarin wij actief zijn en de toepasselijke regelgeving en codes.

DAS hecht veel belang aan een actieve en zorgvuldige invulling van corporate governance en compliance. Als financiële en juridisch dienstverlener kent DAS bij uitstek een cultuur waarin het vanzelfsprekend behoort te zijn om elkaar aan te spreken op waarden en normen en de naleving van wettelijke verplichtingen.

De compliance functie, onderdeel van de afdeling Risico Management & Compliance, bevordert en bewaakt een integere en normbewuste bedrijfscultuur.

Three lines of defense model (zie tekst in concept jaarrekening)

Risicocommissies

De directie wordt met betrekking tot alle risico gerelateerde zaken ondersteund door vier risicocommissies die de discussie en de besluitvorming voorbereiden. Dit zijn het Product Distribution & Risk Committee (PDRC), het Investment Risk Committee (IRC), het Finance & Risk

Committee (FRC) en het Non-Financial Risk Committee (NFRC).

Het PDRC houdt zich met name bezig met beleid en besluitvorming over producten en distributie, rendement van producten en distributiepartners en-kanalen en afspraken met distributiepartners. Voorzitter van het PDRC is de algemeen directeur.

Het IRC houdt zich bezig met het strategisch en tactisch beleggingsbeleid en Asset Liability Management (ALM)-studies. De commissie wordt hierbij ondersteund door twee externe deskundigen. Voorzitter van het IRC is de CFRO.

Het FRC adviseert de directie over het risicomanagement binnen DAS, het internal control framework, beleidsdocumenten en richtlijnen op het gebied van financiën, actuariaat en de Solvency II-sleutelfuncties. Voorzitter van het FRC is de CFRO.

Eind 2019 is het Non-Financial Risk Committee (NFRC) opgericht. Het NFRC behoudt het overzicht van en adviseert het bestuur in besluitvorming over niet-financiële risico's: operationele, compliance, IT en informatiebeveiligingsrisico's. Voorzitter van het NFRC is de CFRO.

Kaders en richtlijnen

Een van de belangrijke doelstellingen van de directie is lange termijn waarde te creëren voor alle direct en indirect bij de onderneming betrokken partijen. De directie onderschrijft daarom het in de genoemde codes geformuleerde principe dat good governance rekening houdt met alle groepen en individuen die direct en indirect het bereiken van de doelstellingen van de onderneming beïnvloeden of erdoor worden beïnvloed, zoals medewerkers, klanten, aandeelhouders en andere kapitaalverschaffers, leveranciers en maatschappelijke groeperingen.

De directie en de Raad van Commissarissen hebben een integrale verantwoordelijkheid voor de afweging van deze belangen, gericht op de continuïteit van de onderneming, het klantbelang en het creëren van aandeelhouderswaarde

op de lange termijn. Deze verantwoordelijkheid werd ook in 2018 actief ingevuld.

DAS streeft ernaar dat haar beleid en de genomen maatregelen in overeenstemming zijn met het wettelijk kader, de relevante regelgeving, waaronder op de Wet financieel toezicht gebaseerde uitvoeringsregelingen, de beleids- en gedragsrichtlijnen van het Verbond van Verzekeraars en de uit toepasselijke gedragscodes voortvloeiende eisen. De verscherping van normen op IT-controls en de toegenomen cyberrisico in het algemeen hebben ertoe geleid dat de kwaliteit van IT controls continu aandacht vragen. De beheersing van compliance-risico's is in het internal control framework geïntegreerd.

Samenstelling, expertise en diversiteit

Elk lid van de Raad van Commissarissen en de directie moet alle risico's waarmee de onderneming geconfronteerd kan worden en de daaruit resulterende kapitaalvereisten kunnen begrijpen. Dit geldt vooral voor een adequate kennis van de interne organisatie van DAS, de businessmodellen van de verschillende entiteiten, en de verbindingen en relaties tussen die entiteiten.

Het niveau van de vereiste detailkennis kan per lid verschillen, hoewel elk lid voldoende kennis op elk gebied moet hebben om in staat te zijn andere leden binnen de Raad van Commissarissen of de directie te kunnen controleren.

Bij de toewijzing van de respectievelijke taken binnen de Raad van Commissarissen of directie aan de individuele leden, wordt met zijn/haar kennis en competenties rekening gehouden. Specifieke kennis van een lid met betrekking tot een bepaalde divisie of entiteit zal geen invloed hebben op de algehele verantwoordelijkheid van de andere leden. Een delegatie van taken aan een lid van de Raad van Commissarissen of een directielid zal geen impact hebben op de algemene of definitieve verantwoordelijkheid van de Raad van Commissarissen of directie

Zowel de Raad van Commissarissen als de directie beschikt over de kwalificaties, kennis, vaardigheden en relevante ervaring over de volgende onderwerpen

- Verzekeringen en de financiële markten;
- Business strategy en businessmodel;
- Systeem van het bestuur;
- Financiële en actuariële analyse;
- Risicomanagement, compliance, actuariële functie en internal audit;
- Wet en regelgeving.

Zowel de Raad van Commissarissen als de directie zorgen er voor dat zij over voldoende diversiteit beschikken op het gebied van kwalificaties, kennis, vaardigheden en relevante ervaring, om ervoor te zorgen dat op een professionele wijze bestuurd en gecontroleerd wordt. Er wordt een geschiktheidsmatrix bijgehouden om de inhoudelijke diversiteit te bewaken en aan te kunnen tonen. Als het voornemen bestaat om de samenstelling van de Raad van Commissarissen en de directie te wijzigen, moet de collectieve kennis van de gezamenlijke leden te allen tijde op een passend niveau gehandhaafd blijven. In 2019 zijn James Henderson en Carin Gorter benoemd als lid van de Raad van Commissarissen. Met de benoeming van Carin Gorter is ook binnen de Raad van Commissarissen een stap in de goede richting gezet. De Raad van Commissarissen heeft zich bij de vervulling van vacatures uitdrukkelijk op het standpunt gesteld dat de kandidaat bij voorkeur een bijdrage moest leveren aan diversiteit, in aanvulling op de andere eisen uit het individuele functieprofiel. Ook bij toekomstige interne vacatures en vacatures binnen de directie zal de Raad van Commissarissen zich blijven inspannen om tot een evenwichtige verdeling van zetels tussen mannen en vrouwen te komen.

De directie

Hanneke Jukema (1964)
Chief Executive Officer

Hanneke is sinds 1 juli 2018 Chief Executive Officer van DAS. Daarvoor was ze al een jaar bij DAS in dienst als Directeur Operations. Hanneke werkte aan het begin van haar carrière bij verschillende verzekeraars en banken in diverse functies. Vervolgens deed ze zeventien jaar op directieniveau ervaring op bij Delta Lloyd en OHRA, en was ze, voordat ze bij DAS werd benoemd, CEO van ABN AMRO Verzekeringen.

Charles Staats (1969)
Chief Commercial Officer

Charles is sinds 2007 werkzaam bij DAS en bekleedde al verschillende directiefuncties. Momenteel is hij statutair Directeur Commercie bij DAS. Voor hij bij DAS begon, was Charles Commercieel Directeur bij GGN en bekleedde hij management- en directiefuncties bij RDC Datacentrum en MarktSelect BV.

Jean-Pierre van Lieshout (1972)
Chief Financial & Risk Officer

Jean-Pierre begon op 1 oktober 2018 als Chief Finance & Risk Officer bij DAS. Hiervoor werkte hij bij verschillende accountantsorganisaties en vervulde hij diverse financiële en managementfuncties bij ING Group en Nationale Nederlanden. Tot hij bij DAS begon, was Jean-Pierre Chief Risk & Finance Officer bij a.s.r. Schade.

Jaap Witteveen (1967)
Chief Transformation Officer

Jaap is per 1 augustus 2019 toegetreten tot de statutaire directie van DAS als Chief Transformation Officer. Jaap bekleedde een reeks directiefuncties bij verschillende banken, waaronder KAS Bank, waar hij sinds 2014 als Chief Operations Officer verantwoordelijk was voor Operations, IT, Facility Management en HR. Daarvoor heeft hij diverse directiefuncties vervuld in de financieel zakelijke dienstverlening bij onder andere Theodoor Gillissen Bankiers en ABN AMRO.

De Raad van Commissarissen

Freek Wansink (1954)

Voorzitter van de Raad van Commissarissen, lid van de Remuneratie-, Selectie- en Benoemingscommissie en van de Audit & Risk Commissie

Freek Wansink was van 2005 tot en met mei 2015 CEO bij Generali en daarvoor managing director bij Nationale Nederlanden. Daarnaast was hij van 2006 tot en met 2015 vicevoorzitter van het Verbond van Verzekeraars. Verder is Freek Wansink lid van de Raad van Commissarissen van CED en TVM.

Carin Gorter (1963)

Lid van de Raad van Commissarissen en voorzitter van de Audit & Risk Commissie

Carin Gorter is commissaris bij Basic Fit, TKH Group en verzekeraar TVM. Daarnaast is zij lid van de Monitoring Commissie Accountancy en lid van de Externe Audit Committee van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Zij vervulde verschillende managementfuncties bij Rabobank en ABN AMRO.

Rob van Holten (1955)

Lid van de Raad van Commissarissen en voorzitter van de Remuneratie-, Selectie- en Benoemingscommissie

Rob van Holten was van 2008 tot en met 2014 directeur en medeoprichter van Qbuzz. Daarvoor was hij onder andere vicevoorzitter van de Raad van Bestuur van het vervoerbedrijf Connexxion en directeur bij ISS. Rob van Holten is voorzitter van de Raad van Commissarissen van Reisinformatie Groep. Daarnaast is hij voorzitter Raad van Toezicht van Livio.

Heiko Stüber (1968)

Lid van de Raad van Commissarissen en lid van de Audit & Risk Commissie

Heiko Stüber is in augustus 2018 tot Chief Financial Officer van ERGO benoemd. Daarvoor, vanaf 2011, was hij Head of Group Accounting en Controlling van ERGO Group AG.

James Henderson (1975)

Lid van de Raad van Commissarissen en vicevoorzitter, lid van de Remuneratie-, Selectie- en Benoemingscommissie

James Henderson is bij ERGO Group AG sinds 29 april 2019 verantwoordelijk voor de wereldwijde activiteiten voor rechtsbijstandverzekeringen als CEO ERGO Global Legal Protection. James is eveneens voorzitter van de Raad van Commissarissen van DAS België en van DAS Spain, vicevoorzitter van de Raad van Commissarissen van DAS Italy (Difesa Automobilistica Sinistri SpA) en lid van de Raad van Commissarissen van DAS UK en DAS Austria.

Samenstelling van de Raad van Commissarissen in 2019

Carin Gorter is per 5 februari 2019 toegetreden tot de RvC. James Henderson is per 29 april 2019 toegetreden.

De Raad van Commissarissen streeft naar een diverse samenstelling en is ervan overtuigd dat diversiteit bijdraagt aan evenwichtige en consistente besluitvorming, in lijn met. Het wettelijke streefcijfer van minimaal 30% voor het aantal mannelijke en minimaal 30% voor het aantal vrouwelijke commissarissen. DAS is van mening dat diversiteit meer omvat dan dit streefcijfer en bijvoorbeeld ook leeftijd, nationaliteit en persoonlijke en professionele achtergrond betreft. Hoewel de leden van de Raad zowel qua professionele achtergrond als op persoonlijk gebied verschillende invalshoeken inbrengen, wordt niet voldaan aan het streefcijfer. De Raad van Commissarissen zal zich bij toekomstige vacatures blijven inspannen om hier verandering in aan te brengen, zodat binnen afzienbare tijd wordt voldaan aan het streefcijfer.

Algemeen

DAS voert een zorgvuldig, beheerst en duurzaam beloningsbeleid dat in lijn is met haar strategie en risicoprofiel en waarbij rekening wordt gehouden met de langetermijnbelangen van de onderneming. In haar strategie staat dat de belangen van de klant centraal staan en dat genomen risico's verantwoord moeten zijn zowel voor het bedrijf als voor de klant.

De volgende algemene principes liggen ten grondslag aan het beloningsbeleid van DAS:

- De hoogte van de beloning moet marktconform zijn en daarmee aantrekkelijk voor medewerkers om bij DAS te komen en te blijven werken
- De beloning bevordert de integriteit en soliditeit van de onderneming met een focus op zowel de korte- als de langetermijnbelangen van de onderneming
- De beloning voldoet aan verplichtingen die voortvloeien uit wet- en regelgeving
- De relatie tussen prestatie en beloning is voor medewerkers herkenbaar
- De totale som van beloningen dient voor zover mogelijk gerelateerd te zijn aan het economisch succes van de onderneming

- De vorm van beloning moet niet aanzetten tot het nemen van ongewenste risico's

De beloning en mogelijke jaarlijkse verhogingen worden gekoppeld aan specifieke individuele doelstellingen, die ook betrekking hebben op niet-financiële doelstellingen, zoals klantbelang en het inrichten en het handhaven van een adequate en effectieve bedrijfsvoering en besturing. DAS kent geen retentie-, exit- en welkomstpakketten als vast onderdeel van het beloningsbeleid van de onderneming.

B2 Deskundigheids- en betrouwbaarheidsvereisten

Toetsing door De Nederlandsche Bank (DNB)

Het toezicht van DNB richt zich op solide en integere financiële instellingen die hun verplichtingen nakomen. Als onderdeel van haar wettelijke taak, toetst DNB of de (beoogde) statutaire directieleden en commissarissen geschikt zijn om hun functie te vervullen en of hun betrouwbaarheid buiten twijfel staat. DNB beoordeelt bij de toetsing onder meer of de leden van het collectief elkaar goed aanvullen en als geheel voldoende algemene en specifieke kennis hebben van alle verschillende aspecten die relevant zijn voor de onderneming. In 2019 zijn twee bestuurders getoetst op geschiktheid en betrouwbaarheid, met positief resultaat. Naast bestuurders en commissarissen, toetst DNB ook personen die behoren tot het 'tweede echelon' van DAS. Voor deze groep geldt echter dat DNB de betrouwbaarheidstoets uitvoert, en dat DAS in principe de geschiktheidstoets uitvoert.

Deze groep bestaat voor DAS in ieder geval uit de Solvency II sleutelfunctionarissen, maar ook andere personen die het risicoprofiel van DAS kunnen beïnvloeden, zoals leidinggevenden op het gebied van HR en Legal. Sleutelfuncties zijn de compliancefunctie, de risicomanagementfunctie, de actuariële functie en de internal auditfunctie.

Eed of belofte in de financiële sector

De eed of belofte is, naast voor alle beleidsbepalers en interne toezichthouders, ook wettelijk verplicht voor medewerkers die het risicoprofiel van de onderneming wezenlijk kunnen beïnvloeden en medewerkers met

rechtstreeks klantcontact. De Raad van Commissarissen, directie en genoemde medewerkers hebben allen de eed of belofte afgelegd.

Permanente educatie

Het reglement van de Raad van Commissarissen bepaalt dat de leden na hun eerste benoeming een introductieprogramma volgen, waarin in elk geval aandacht wordt besteed aan de financiële verslaggeving door DAS en de specifieke aspecten die eigen zijn aan DAS en haar ondernemingsactiviteiten. De Raad van Commissarissen stelt zijn eigen programma voor permanente educatie vast, zowel collectief als voor individuele leden. In 2019 heeft onder meer zowel een expertsessie plaatsgehad over Mededinging, als een strategische workshop met het bestuur onder begeleiding van een externe partij.

DAS waarborgt de deskundigheid, integriteit en betrouwbaarheid van de beleidsbepalers en het senior management door een systeem van permanente educatie. Dit geldt ook voor personen die een door de Solvency II wet- en regelgeving aangewezen sleutelfunctie bekleden.

Het individuele Permanente Educatie-programma wordt door betrokkene in overleg met zijn of haar leidinggevende ontwikkeld. De permanente educatie moet afgestemd zijn op de behoefte van de betrokkene enerzijds en wat de markt vraagt anderzijds. De permanente educatie van de directie is afgestemd met de Raad van Commissarissen.

De permanente educatie omvat in ieder geval het verwerven van algemene aan het bedrijf en markt gerelateerde kennis, deskundigheidsbevordering en persoonlijke ontwikkeling van vereiste competenties.

B3 Risicomanagement

Risicobeheersing

DAS Rechtsbijstand maakt het recht toegankelijk voor iedereen. Al ruim vijftig jaar helpt DAS Rechtsbijstand particulieren, bedrijven en overheden bij juridische conflicten. De producten en diensten van DAS Rechtsbijstand zijn betaalbaar en hebben een uitstekende prijs-kwaliteitverhouding. DAS Rechtsbijstand doet op een eerlijke manier zaken, met respect voor alle betrokken

partijen. Het belang van de klant staat daarbij centraal. Onze diensten en producten zijn begrijpelijk en hebben een duidelijke waarde voor onze klanten. Door voortdurende innovatie van producten, dienstverlening en distributie houden wij de kosten laag en klanttevredenheid hoog. Onze medewerkers en door ons ingeschakelde externe specialisten zijn deskundig, gemotiveerd en professioneel. DAS Rechtsbijstand staat middenin de samenleving en vervult een belangrijke maatschappelijke rol als rechtsbijstandsverzekeraar. Daar hoort bij dat DAS Rechtsbijstand ook een bijdrage levert aan het publieke debat over de verbetering van de toegang tot het recht en vertrouwd zakendoen. Als juridische dienstverlener is DAS Rechtsbijstand blootgesteld aan allerlei risico's waaronder; verzekeringstechnisch, strategisch, markt gerelateerd, operationeel en compliance risico. Van 1 juli 2019 is DAS een uitgaand herverzekeringscontract aangegaan waarmee het toegenomen risico door de overname van NN- en ING portefeuilles wordt gemitigeerd.

DAS Rechtsbijstand realiseert zich dat het nemen van risico's inherent is aan ondernemen. Haar risicomanagement strategie is er enerzijds op gericht om gebeurtenissen die potentiële bedreigingen vormen voor de strategie en de continuïteit van DAS Rechtsbijstand zowel operationeel als financieel, te identificeren. Anderzijds probeert DAS Rechtsbijstand de risico's die samenhangen met de vastgestelde strategie, doelstellingen en beleidskeuzes op een zodanige manier te managen dat de mogelijke effecten van deze risico's binnen de bandbreedtes blijven die door de directie en de Raad van Commissarissen periodiek worden vastgesteld.

Implementatie Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Richtlijn Verzekeringsdistributie (IDD).

2019 stond in het teken van verdere verbeteringen in de implementaties en verhogen van bewustzijn bij de medewerkers van DAS Rechtsbijstand op het vlak van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Richtlijn Verzekeringsdistributie (IDD).

In het kader van de implementatie van de AVG heeft DAS onder meer een functionaris voor de gegevensbescherming aangesteld, haar verwerkingsregister waar nodig herzien en

uitgebreid, haar informatievoorziening aan betrokkenen laten voldoen aan de eisen van de AVG en haar overeenkomsten met verwerkers vernieuwd.

In verband met de IDD zijn onder meer de naleving van de informatieverplichtingen richting verzekerden geborgd, is het proces van productontwikkeling herzien en waar nodig verbeterd en is gecontroleerd en vastgesteld dat DAS de vakbekwaamheidseisen naleeft en is geborgd dat DAS ook in de toekomst aan die eisen blijft voldoen.

Three lines of defence model

De interne risicobeheersing bij DAS is ingericht volgens het principe van de 'three lines of defence'. De 'first line of defence' is het lijnmanagement. Zij zijn de risico-eigenaar en verantwoordelijk voor het risicomanagement en de beheersing van de onder haar ressorterende processen. De 'second line of defence' wordt gevormd door de afdeling Risk Management & Compliance en de actuariële functie. Deze 'second line of defence' heeft een ondersteunende, adviserende en controlerende rol naar het lijnmanagement. De 'third line of defence' wordt ingevuld door de afdeling Internal Audit die onder andere de inrichting en werking van de eerste en tweede lijn controleert. Risicomanagement, compliance, internal audit en de actuariële functie zijn de sleutelfuncties als bedoeld in de Solvency II wet- en regelgeving.

B3.1 Risicocultuur

Risicobewustzijn is een essentieel onderdeel van de dagelijks activiteiten en besluitvorming binnen DAS. De volgende elementen zijn daarbij van belang:

'Tone at the Top'

Risicomanagement en stimuleren van passend gedrag bij de medewerkers is een intrinsiek onderdeel van de verantwoordelijkheden van het senior management van DAS.

Risicobewustzijn

Het bij de leidinggevenden en de medewerkers continu benadrukken en onder de aandacht brengen van risico's en het beheersen ervan zijn een belangrijk onderdeel van risicomanagement binnen DAS. Door middel van periodieke awareness-sessies en een continue e-learning cyclus wordt

risicobewustzijn ontwikkeld en gestimuleerd. De afdeling Risicomanagement & Compliance speelt hierin een coördinerende rol.

Risicotraining

De afdeling Risicomanagement & Compliance verzorgt regelmatig trainingen voor nieuwe medewerkers en sleutelfunctionarissen met betrekking tot ontwikkelingen op het terrein van risicomanagement en compliance

Update en monitoring van beleid

Een gezonde risicocultuur houdt ook in dat medewerkers en leidinggevenden zich houden aan de beleidsregels van DAS. Jaarlijks wordt de set beleidsdocumenten gereviewed en indien nodig aangepast aan nieuwe ontwikkelingen. Eventuele aanpassingen worden gecommuniceerd aan de organisatie.

B3.2 Risico-identificatie

In het traject om de strategie voor de komende jaren vast te stellen, wordt jaarlijks door de directie en het senior management van DAS een analyse uitgevoerd van de belangrijkste risico's die het realiseren van de strategie kunnen bedreigen. In samenwerking met de afdeling Risicomanagement & Compliance vindt periodiek een systematische integriteitsrisicoanalyse plaats. Daarnaast is deze afdeling ook nauw betrokken bij het identificeren en beoordelen van risico's en beheersmaatregelen in de belangrijkste bedrijfsprocessen van DAS en het borgen van de continuïteit van deze processen. Tenslotte wordt bij de introductie van belangrijke nieuwe initiatieven gedurende het jaar, door het verantwoordelijk management vastgesteld welke risico's dit met zich mee brengt en hoe deze risico's beheerst kunnen worden.

B3.3 Risicobereidheid

Een wezenlijk onderdeel van het jaarlijkse proces waarin de strategie van DAS wordt bepaald, is het vaststellen van de risicobereidheid. De risicobereidheid omschrijft de hoeveelheid en het soort risico's die DAS wil lopen. Deze risicobereidheid vormt een belangrijk kader bij de besturing van het bedrijf en bij besluitvorming. DAS heeft de rollen en verantwoordelijkheden in het proces om de risicobereidheid vast te stellen, alsmede de soorten risico's waarmee DAS

geconfronteerd wordt, vastgelegd in een specifiek beleidsdocument.

B3.4 Eigen beoordeling van het risico en de solvabiliteit

Minimaal jaarlijks beoordeelt DAS Rechtsbijstand op een systematische wijze met behulp van scenario-analyses welke risico's zij loopt en wat de mogelijke impact van deze risico's is op de financiële positie van DAS Rechtsbijstand. Tevens wordt nagegaan welke mogelijkheden DAS Rechtsbijstand heeft om met deze risico's om te gaan indien zij zich zouden voordoen, zodanig dat DAS Rechtsbijstand blijft voldoen aan de wettelijk voorgeschreven kapitaaleisen. De jaarlijkse beoordeling staat in de Solvency II wet- en regelgeving bekend als de ORSA (Own Risk and Solvency Assessment). Het resultaat van deze eigen beoordeling wordt jaarlijks gedeeld met de toezichthouder, De Nederlandsche Bank.

DAS Rechtsbijstand hanteert voor de bepaling van de kapitaaleisen het door de toezichthouders geformuleerde standaardmodel. Als onderdeel van de ORSA gaat DAS Rechtsbijstand na of dit model voldoende het risicoprofiel van DAS Rechtsbijstand beschrijft. De tweedelijns actuariële sleutelfunctie beoordeelt vervolgens onafhankelijk de adequaatheid van deze rekenmodellen. Ook geeft zij een oordeel over de door DAS Rechtsbijstand toegepaste scenario's en de uitkomsten ervan. Daarnaast beoordeelt zij of de technische voorzieningen in de ORSA-scenario's zijn berekend volgens de daarvoor geldende wet- en regelgeving. De derdelijns sleutelfunctie internal audit voert ten slotte een onafhankelijke audit op het gehele ORSA-proces uit.

Situaties die het risicoprofiel van DAS Rechtsbijstand gedurende het jaar in belangrijke mate kunnen beïnvloeden (zogenaamde trigger-events), kunnen aanleiding zijn om ook tussentijds een dergelijke ORSA-exercitie uit te voeren.

Het ORSA-rapport wordt goedgekeurd door zowel de directie als door de Raad van Commissarissen, alvorens het met de DNB wordt gedeeld.

In 2019 heeft DAS haar jaarlijkse ORSA uitgevoerd waarmee DAS haar strategie, het bijbehorende risicoprofiel

en de solvabiliteitspositie voor de komende jaren beoordeelt. De ORSA geeft DAS en haar aandeelhouders inzicht in de samenhang tussen strategie, materiële risico's en de mogelijke consequenties voor de financiële positie. De conclusie van de ORSA is dat het risicoprofiel en de solvabiliteitspositie van DAS conform haar risicobereidheid is en dat DAS over voldoende kapitaal beschikt om haar strategie uit te voeren.

Daarnaast levert de ORSA input om insolvabiliteitsscenario's uit te werken in een voorbereidend crisisplan in het kader van de Wet herstel en afwikkeling van verzekeraars. Cyber security risico's.

B.4 Interne controlesysteem

B.4.1 Strategisch en operationeel risicomanagement

Het systeem van interne controle omvat het beheer van risico's op verschillende niveaus in de organisatie, zowel strategisch als operationeel. Op strategisch niveau worden de belangrijkste risico's geïdentificeerd en periodiek met beoordeeld als onderdeel van de ORSA.

Interne controle op operationeel niveau concentreert zich op het identificeren en beheren van risico's die een bedreiging vormen voor de verwezenlijking van de doelstellingen van DAS Rechtsbijstand. Het gebruik van key controls helpt om risico's te verminderen of zelfs volledig te elimineren. Dit vergroot de kansen van DAS Rechtsbijstand om haar doelstellingen te behalen en aan te tonen dat zij in control is.

B.4.2 Compliance

Het doel van Compliance (onderdeel van de afdeling risico management & compliance) is de bescherming van de continuïteit van de DAS-organisatie door de integriteit en de reputatie van DAS en haar medewerkers veilig te stellen en blijvend het vertrouwen en de waardering van verzekeren, aandeelhouders, toezichthouders en overige belanghebbenden te winnen en te behouden.

De missie van de Compliance functie binnen DAS, als onderdeel van de 'second line of defence', is het bevorderen

en bewaken van een integere bedrijfsvoering van DAS en de bescherming van de reputatie van DAS.

Taken van de Compliance functie

De algemene taak van de Compliance functie is om de Directie bij te staan bij het beheren van (potentiële) compliance-, integriteit- en reputatierisico's. In dit kader behoort het tot de taken van de Compliance functie de bewustwording van compliancerisico's te bevorderen en te ondersteunen bij de ontwikkeling van een integere en risicogeorïenteerde bedrijfscultuur. De Compliance functie is aanspreekpunt en meldpunt voor medewerkers in het kader van de toepassing van regelgeving en gedragscodes (bijvoorbeeld klokkenluiders regeling). Meer concreet kunnen de taken van de Compliance functie worden onderscheiden in de onderstaande categorieën.

Adviestaken

De Compliance functie heeft tot taak de Directie te adviseren over de naleving van de relevante wet- en regelgeving en (ethische) normen die van toepassing zijn op DAS. Daarnaast draagt de Compliance functie zorg voor het voorbereiden van beleid en adviezen (zowel gevraagd als ongevraagd) op onderwerpen die binnen het Compliance domein vallen en formuleert de Compliance functie adviezen over noodzakelijke acties om te voldoen aan de relevante wet- en regelgeving.

Early warning

Het behoort ook tot de taak van de Compliance functie om de mogelijke effecten van veranderingen in de juridische omgeving te signaleren en te duiden zodat DAS daar tijdig en adequaat actie op kan ondernemen.

Risicocontrole taken

De Compliance functie heeft tot taak de risico's te identificeren en te beoordelen die verband houden met niet-naleving van wet- en regelgeving. De compliance-functie is vertegenwoordigd in commissies die aangewezen zijn om het geïntegreerde risicomanagementsysteem van DAS te waarborgen. Deze systematiek is nader beschreven in het Governance Charter van DAS

B.4.3 Risicobeheersingssysteem

Voor wat betreft de methodiek inzake de opzet, bestaan en werking van het risicobeheersingssysteem vormen de volgende internationaal gehanteerde standaarden voor DAS het uitgangspunt: COSO/ERM, COBIT en de volgende NEN-ISO standaarden: 22301 (BCM), 31000 (Risk Management), 27001 en 27002 (Informatiebeveiliging) en 19600 (Compliance), inclusief wettelijke methodieken zoals Het risicobeheersingssysteem van DAS Rechtsbijstand is als volgt schematisch weer te geven:

SIRA. Waar zinvol worden deze uitgangspunten in het kader van een integraal risicomanagement geïntegreerd en gecombineerd.

DAS hanteert de volgende algemene principes voor haar risicobeheersingssysteem:

- het risicobeheersingssysteem heeft een integrale aanpak waarin aandacht is voor financiële en niet-financiële risico's;
- er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande risicobeheersingstechnieken en instrumenten;
- risicobeheersing is een continu proces, uitgevoerd door de directie, het management en alle medewerkers;
- het risicobeheersingssysteem beïnvloedt strategiebepaling en raakt alle medewerkers op alle organisatieniveaus;
- het risicobeheersingssysteem past bij de volwassenheid en cultuur van DAS.

B.5 Interne auditfunctie

Internal auditing is een onafhankelijke, objectieve controle- en adviesactiviteit om waarde toe te voegen en de activiteiten van een organisatie te verbeteren. Het helpt een organisatie haar doelstellingen te verwezenlijken door een systematische, gedisciplineerde aanpak te brengen om de effectiviteit van risicobeheer, controle en governance processen te evalueren en te verbeteren.

Het management en de bestuurders zijn primair verantwoordelijk voor toereikende risicomanagement-, beheersings- en besturingsprocessen. Internal audit verschaft de directie, het senior management en de Audit & Risk Commissie onafhankelijk en objectief advies, analyses, aanbevelingen en zekerheid. Aan de hand daarvan kunnen de werkzaamheden van DAS verbeterd worden. Op die manier voegt de interne auditfunctie waarde toe aan DAS en maakt het een wezenlijk onderdeel uit van de corporate governance-structuur van de organisatie. De interne auditfunctie wordt erkend als de 'third line of defence'.

De taak van de interne auditfunctie is het evalueren van de beheersing van de bedrijfsvoering door het uitvoeren van audits, het rapporteren en adviseren hierover aan de directie, het senior management en de Audit & Risk Commissie.

Onder andere de positionering en de verantwoordelijkheden van de interne auditfunctie zijn vastgelegd in een door de Audit & Risk Commissie goedgekeurde audit charter. De interne auditfunctie van DAS Rechtsbijstand voert diverse soorten audits uit om zich een oordeel te vormen over de mate waarin risicomanagement-, beheersings- en besturingsprocessen toereikend zijn om de doelstellingen van de organisatie te realiseren.

De uitkomsten van deze audits worden gerapporteerd aan de directie, het senior management en de Audit & Risk Commissie. Bij geconstateerde leemten worden aanbevelingen ter verbetering gegeven. Audits vanuit de interne auditfunctie zijn onder andere gericht op:

- Governance inrichting;
- Risicomanagement, compliance en actuaariaat;

- Operationele processen;
- Informatie beveiliging;
- Financiële processen.

B.6 Actuariële functie

Op grond van artikel 48 van de Solvency II-richtlijn moet DAS Rechtsbijstand voor haar verzekeringsbedrijf voorzien in een doeltreffende actuariële functie.

De taken van de actuariële functie omvatten onder meer:

- De coördinatie van de berekening van de technische voorzieningen;
- De juistheid van gebruikte methoden, onderliggende modellen en gehanteerde aannames bij de berekening van de technische voorzieningen;
- De beoordeling van de toereikendheid en de kwaliteit van de gebruikte gegevens;
- Het toetsen van schattingen aan de ervaring;
- Het adviseren over de gedragslijnen (met name acceptatie en prijsstelling) met betrekking tot het aangaan van verzekeringstechnische verplichtingen;
- Het bijdragen aan de doeltreffendheid van het risicomanagementsysteem van DAS Rechtsbijstand, vooral wat betreft de risicomodellering die ten grondslag ligt aan de berekening van de kapitaalvereisten voor DAS Rechtsbijstand.

DAS Rechtsbijstand heeft haar interne beheersing ingericht volgens het principe van de 'three lines of defence'. In dat kader heeft DAS Rechtsbijstand er, om redenen van schaalgrootte, voor gekozen de 2de lijns actuariële sleutelfunctie uit te besteden aan een functionaris van Triple A – Risk Finance, een in dit domein gespecialiseerde Nederlandse partij. De Audit & Risk Commissie is betrokken bij de benoeming van deze sleutelfunctionaris. De positionering, de structuur en de verantwoordelijkheden van de actuariële sleutelfunctie zijn vastgelegd in een door de Raad van Commissarissen goedgekeurd charter.

Zowel de 1ste lijns als de 2de lijns actuariële functie maken deel uit van de Finance & Risk Commissie die de directie ondersteunt bij haar besluitvorming. Daarnaast rapporteert de actuariële functie aan zowel de directie als aan de Audit

& Risk Commissie van de Raad van Commissarissen van
DAS Rechtsbijstand.

B.7 Uitbesteding

Op grond van artikel 49 van de Solvency II-richtlijn zorgt DAS Rechtsbijstand er voor dat bij uitbesteding van functies of verzekeringswerkzaamheden DAS Rechtsbijstand volledig verantwoordelijk blijft voor nakoming van al haar verplichtingen uit hoofde van deze richtlijn.

DAS Rechtsbijstand heeft hiertoe voor haar verzekeringsbedrijf beleid opgesteld voor zowel interne, als elders binnen DAS Rechtsbijstand uit te voeren werkzaamheden. Ook is beleid opgesteld voor externe uitbesteding van werkzaamheden. In dit beleid is vermeld in welke gevallen er mag worden uitbesteed en onder welke voorwaarden.

B.8 Overige informatie

Er is geen andere belangrijke overige informatie met betrekking tot het bestuursstelsel.

C Risicoprofiel

Als financiële dienstverlener is DAS blootgesteld aan allerlei risico's zoals strategische risico's, verzekeringstechnische risico's, financiële risico's, alsook operationele en compliance risico's.

Risico's veranderende wet- en regelgeving

Voor inzicht in de risico's door veranderende wet- en regelgeving, zie het hoofdstuk Wet- en regelgeving. Dit wordt per kwartaal gemonitord in het Finance & Risk Committee.

Strategische risico's

Periodiek worden door het management van DAS Rechtsbijstand en het SDO strategische ontwikkelingen en daarmee gepaard gaande risico's en kansen geïdentificeerd en beoordeeld. De ontwikkelingen worden onder andere met behulp van scenario's geanalyseerd om zo de impact op DAS Rechtsbijstand in te kunnen schatten. Op basis van de uitkomsten kan daar waar nodig worden bijgestuurd.

De voor DAS meest relevante strategische ontwikkelingen hebben betrekking op:

- Veranderend claimgedrag en prijsbewustzijn van onze klanten
- Toenemende technologische ontwikkelingen in bijvoorbeeld juridische dienstverlening en Rechtspraak op basis van Big Data
- Vrije keuze van Rechtshulpverlener in het kader van veranderende consumentenbescherming
- Verschuivingen in de keten van distributiepartners door veranderende wet- en regelgeving en consolidaties

C.1 Verzekeringstechnisch risico

De verzekeringstechnische risico's waar DAS Rechtsbijstand aan blootstaat, hebben betrekking op de juridisering van de samenleving en de veranderingen van wet- en regelgeving in Nederland. De mate waarin de juridisering van de samenleving zich ontwikkelt dan wel de

invoering van nieuwe wet- en regelgeving kunnen direct gevolgen hebben voor DAS Rechtsbijstand.

Als gespecialiseerde rechtsbijstandsverzekeraar is er bij DAS Rechtsbijstand sprake van een concentratie van verzekeringstechnische risico's. Juist als specialist heeft DAS Rechtsbijstand haar organisatie en processen zodanig ingericht dat de risico's continu bewaakt en gevolgd worden en er, indien nodig, tijdig en adequaat wordt ingegrepen. Hierbij spelen onder andere productbeleid, acceptatiebeleid, naselectiebeleid en schadelastbeheersingsactiviteiten een belangrijke rol.

Het verzekeringstechnisch risico wordt beheerst door een weloverwogen product- en premiebeleid, een gedegen acceptatiebeleid en activiteiten om de schadelast te beheersen. De afdelingen Verzekeringzaken en Actuariaal bewaken de verzekeringstechnische risico's en monitoren de ontwikkeling van de omgevingsfactoren.

Per 1 juli 2019 is DAS een herverzekeringscontract aangegaan. Dit contract betreft een "quota share" herverzekering waarbij 25% van de reeds bestaande portefeuille van DAS is herverzekerd bij Munich Re (50%) en Swiss Re (50%). De NN portefeuille blijft buiten het contract. Met behulp van het herverzekeringscontract blijft de Solvency II ratio binnen de risk appetite van DAS, ondanks toevoeging van de NN portefeuille. Beide herverzekeraars hebben een AA- credit rating van S&P, waardoor ook het tegenpartijrisico minimaal is.

Een tweetal risicocommissies ondersteunt de directie onder andere op het gebied van verzekeringstechnisch risico door de discussie en besluitvorming voor te bereiden. Dit betreft enerzijds het Product & Distribution Risk Committee en anderzijds het Finance & Risk Committee. Beide organen zijn toegelicht in het hoofdstuk Corporate Governance en Regelgeving.

C.2 Marktrisico

De activa van DAS worden belegd in aandelenfondsen, obligatiefondsen en obligaties. DAS loopt als gevolg daarvan marktrisico's, zoals aandelen-, rente-, spread- en valutarisico's. Het door de Raad van Commissarissen goedgekeurde beleggingsbeleid is mede gebaseerd op interne (ALM-) studies waarin de ontwikkeling van de activa en passiva van DAS wordt doorgerekend onder een veelheid aan economische scenario's.

DAS heeft over het algemeen kortlopende verzekeringstechnische verplichtingen. De beleggingen die qua looptijd en hoogte gematched zijn aan de technische voorzieningen bestaan uit vastrentende waarden met een looptijd die zoveel als mogelijk overeenkomt met de looptijd van de verplichtingen. De minimale creditrating van deze waarden is AA, zoals voorgeschreven in het beleggingsbeleid van DAS. Het surplus van de beleggingen boven de technische voorzieningen wordt over het algemeen belegd in een vaste selectie van beleggingsfondsen zonder directe eisen ten aanzien van de creditrating. Het risico op deze surplus portefeuille wordt echter gelimiteerd door een afzonderlijk maximum te stellen aan het kapitaalbeslag ervan in termen van vereiste solvabiliteit.

Afgezien van de vereiste creditrating en de looptijdmatching wordt het marktrisico verder gemitigeerd door diversificatie, zowel binnen de gekozen beleggingscategorieën als over beleggingscategorieën heen.

Tevens loopt DAS valutarisico als gevolg van beleggingen in aandelen buitenlandse valuta. Dit valutarisico wordt gemitigeerd door het gebruik van valutaderivaten. Daarnaast wordt het valutarisico geminimaliseerd door de vastrentende portefeuille in euro's te beleggen. Verder heeft DAS geen overige transacties in buitenlandse valuta waarover valutarisico wordt gelopen.

Het Investment Risk Committee houdt zich periodiek bezig met het strategisch en tactisch beleggingsbeleid en wordt hierin ondersteund door twee externe deskundigen. Het

Investment Risk Committee bereidt de discussie in en de besluitvorming door de directie voor.

Binnen de door DAS vastgestelde risicobereidheid is een bandbreedte gedefinieerd voor het marktrisico. Het aan te houden vereiste kapitaal voor marktrisico dient te liggen tussen 27% en 30% van de totale (basis)solvabiliteitsvereiste. Dit is vastgesteld in het beleggingsbeleid van DAS.

C.3 Kredietrisico

Het kredietrisico (tegenpartijrisico) is het risico dat financiële activa in waarde dalen doordat tegenpartijen geheel of gedeeltelijk niet aan hun verplichtingen voldoen, of dat de marktwaarde van activa verandert door gewijzigde kredietwaardigheid van deze tegenpartijen. DAS loopt onder andere kredietrisico over beleggingen, premievorderingen en liquide middelen en met ingang van 2019, vorderingen uit hoofde van de uitgaande herverzekering.

Het tegenpartijrisico met betrekking tot de beleggingen is relatief beperkt omdat het grootste deel van de beleggingen minimaal een AA-rating heeft. Het kredietrisico dat voortvloeit uit hoofde van premievorderingen is beperkt, gezien de geringe individuele bedragen en de grootte van individuele afnemers waarmee het kredietrisico wordt verspreid. Bij de aanstelling van distributiepartners wordt een externe kredietbeoordeling uitgevoerd waarmee het kredietrisico tevens wordt beperkt. Enkele distributiepartners zijn tevens aandeelhouders van DAS.

C.4 Liquiditeitsrisico

Door het voeren van actief cashmanagement streeft DAS Rechtsbijstand er altijd naar om voldoende liquiditeiten beschikbaar te hebben om tijdig aan haar verplichtingen te voldoen. De treasury controller (afdeling Business Control) bewaakt en monitort de liquiditeitspositie.

Aangezien DAS Holding geen eigen inkomsten heeft zal deze entiteit voor haar liquiditeitsbehoefte ook in de toekomst afhankelijk blijven van haar dochters. DAS Rechtsbijstand bezit (ook in de toekomst) voldoende

cashbuffers om aan deze behoefte te voldoen. Dit leidt tot een kredietrisico voor DAS Rechtsbijstand.

C.5 Operationeel risico

Net als andere bedrijven is DAS blootgesteld aan het risico van verlies ten gevolge van ontoereikende of falende interne processen, medewerkers of systemen, of van externe gebeurtenissen. Operationele risicocategorieën zijn bijvoorbeeld interne of externe fraude, uitvoering en procesbeheersing, klanten, producten, personeel, gedragsregels en beveiliging.

De directie en het management besteden veel aandacht aan het beheersen van operationele risico's, omdat deze een ernstig nadelig effect kunnen hebben op de bedrijfsprestaties en het realiseren van de bedrijfsdoelstellingen. Het operationeel risicomangementproces ondersteunt het management bij het maken van een afweging tussen operationele risico's, commerciële belangen en efficiëntie.

C.6 Overig materieel risico

Cyber Security risico's

DAS Rechtsbijstand voert in het kader van IT Risk Management regelmatig risico-assessments uit op informatiesystemen. Het doel van deze assessments is om enerzijds een beeld te schetsen van de dreigingen voor DAS Rechtsbijstand en hoe deze zich kunnen manifesteren. Anderzijds om focus te kunnen aanbrengen bij het inzetten van middelen met betrekking tot information security. DAS Rechtsbijstand is zich bewust van deze risico's en heeft aanvullende maatregelen genomen. In 2020 zal op een continue wijze uitvoering worden gegeven om te blijven voldoen aan de normen en verwachtingen op dit gebied. Ook toezichthouders volgen nauwlettend de ontwikkelingen op dit gebied.

Compliance risico's

De aard van de dienstverlening van DAS brengt met zich mee dat DAS vaak uiterst gevoelige informatie over personen en zaken verwerkt. Onze medewerkers, klanten en relaties moeten erop kunnen vertrouwen dat die gegevens bij DAS in goede handen zijn. De Algemene

Verordening Gegevensbescherming (AVG) is geïmplementeerd binnen DAS en aan relevante privacyverhogende maatregelen wordt doorlopend gewerkt. Voor 2019 zijn concrete doelen gesteld op dit thema en deze zijn alle behaald. Zo zijn het verwerkingsregister en privacybeleid opnieuw opgebouwd. Bovendien is er flinke voortuitgang geboekt bij de afhandeling van datalekken en heeft DAS met een volwassen methodiek meerdere Data Protection Impact Assessments (DPIA's) uitgevoerd.

In 2019 is daarnaast opvolging gegeven aan de bevindingen die in 2018 naar voren zijn gekomen tijdens het project IDD. Deze (tweede) fase van het project is in 2019 afgerond. De verdere activiteiten met betrekking tot productontwikkeling en productrationalisatie zijn in de lijn belegd.

Het risicoprofiel op sanctiewetgeving is laag, gegeven de aard van de dienstverlening van DAS.

C.7 Overige informatie

COVID-19

Sinds de eerste berichten over de uitbraak van het COVID-19-virus in China en later in Italië en de rest van Europa en de wereld, heeft DAS gekeken of het beleid over pandemierisico actueel is.

De lange-termijn-gevolgen van de uitbraak van het COVID-19-virus voor de bedrijfsvoering en de financiële resultaten van DAS laten zich nog moeilijk inschatten. We denken echter dat in voldoende mate kan worden bijgestuurd als, in een negatief scenario waarbij naast een verdere daling van financiële markten zich ook andere risico's manifesteren, de Solvency II-ratio onder de drempel van 140% dreigt uit te komen. Hiervan is op publicatiedatum van de jaarrekening geen sprake. Zo zijn er tot op heden geen grote gevolgen voor de omzet waargenomen en blijft deze voor 2020 voor Rechtsbijstand naar verwachting redelijk op niveau.

Ten aanzien van het verzekeringstechnisch risico zien we sinds het uitbreken van COVID-19 een verschuiving in het soort schademeldingen. Het aantal corona gerelateerde claims neemt toe op het gebied van arbeidsrecht en contractueel. Ten aanzien van verhaal- en letselzaken neemt het aantal meldingen af, vooral op het gebied van verkeer

omdat klanten zich minder zijn gaan verplaatsen. Op andere rechtsgebieden is de impact zeer beperkt. Als COVID-19 gaat leiden tot extra verzuim onder de juridische medewerkers van DAS dan kan DAS dat ondervangen door extra uitbestedingen. Als deze situatie zich voordoet, dan heeft dat een verhogend effect op de schadelast.

Ten aanzien van het marktrisico, kredietrisico en liquiditeitsrisico zien we vooralsnog geen additionele risico's gegeven de samenstelling van de Surplus Portfolio, de kredietwaardigheid van onze beleggingen en de solide liquiditeitspositie van DAS. Voor wat betreft het kredietrisico op onze klanten vanwege van nog te ontvangen premies: dit risico lijkt nog beperkt te zijn door de maatregelen die genomen zijn door de overheid. DAS blijft het kredietrisico doorlopend monitoren. Met de aanwezige liquide middelen en de mogelijkheid om de waarde van de Surplus Portfolio en een gedeelte van de beschikbare ruimte van de Matched Portfolio binnen een paar dagen om te zetten in liquide middelen, heeft DAS voldoende liquide middelen beschikbaar. DAS wordt niet extern gefinancierd.

In lijn met de business-continuity-plannen van DAS is de crisis organisatie geactiveerd. Tot op heden is de impact van COVID-19 op DAS niet dusdanig dat overige onderdelen van de business-continuity-plannen uitgevoerd hoeven te worden. Onze medewerkers werken sinds 16 maart 2020 tot nader order grotendeels vanuit huis en tot nu toe heeft dat niet geleid tot een onderbreking van de belangrijkste operationele processen.

D Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden

De balans is opgesteld op basis van door EIOPA voorgeschreven richtlijnen. DAS Rechtsbijstand maakt voor het waarden van de technische voorzieningen gebruik van de door EIOPA gepubliceerde risicovrije rentevoet.

De presentatie van de balans vindt plaats op basis van de door EIOPA voorgeschreven 'Quantitative Reporting Templates (QRT's)'. Door DAS Rechtsbijstand is niet afgeweken van de voorgeschreven indeling van de QRT's.

De balans per 31 december 2019 wordt hieronder weergegeven op basis van de Solvency II-rapportage en de jaarrekening 2019.

De jaarrekening 2019 is opgesteld overeenkomstig de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

31 december 2019	Solvency II	Dutch GAAP	Vershil
Activa	427,2	410,2	17,0
Passiva	268,9	272,4	-3,5
Own Funds/Eigen Vermogen	158,3	137,8	20,5

D.1 Activa

De activa van DAS Rechtsbijstand worden in onderstaand overzicht weergegeven:

31 december 2019	Solvency II	Dutch GAAP	Vershil
Immateriële vaste activa	-	0,9	-0,9
Materiële vaste activa	27,8	8,3	19,5
Beleggingen	299,2	294,6	4,7
Directe beleggingen in obligaties	169,2	164,6	4,7
Beleggingsfondsen	130,0	130,0	-
Derivaten	-	-	-
Vorderingen uit verzekeringen	38,3	38,3	-
Vorderingen uit herverzekeringen	23,2	28,3	-
Vorderingen uit niet-verzekeringen	15,2	18,9	-3,8
Liquide middelen	21,0	21,0	-
Overig	2,5	-	2,5
Activa	427,2	410,2	17,0

De activa gewaardeerd op basis van Solvency II zijn € 1,5 miljoen hoger. Belangrijkste reden hiervoor is de marktwaarde waardering van de obligaties. Daarnaast worden immateriële vaste activa, voor zover deze geen economische waarde hebben, niet gewaardeerd. Het verschil in de Vorderingen heeft betrekking op de lopende rente van de obligaties en het presenteren van vooruitbetaalde bedragen onder de overige vorderingen.

In paragraaf A.3 (prestaties op het gebied van belegging) van dit verslag zijn de verschillende levels van waardering voor obligaties en aandelenfondsen toegelicht.

D.1.1 (Im)materiële vaste activa

De immateriële vaste activa worden binnen Solvency II niet gewaardeerd, voor zover deze geen economische waarde hebben. Om deze reden zijn de immateriële vaste activa

niet opgenomen in de Solvency II-rapportage. Op basis van de kostenbenadering zoals omschreven in artikel 10 lid 7 van de Delegated Acts is DAS van mening dat de boekwaarde van de materiële vaste activa gehanteerd kan worden als SII waardering.

De kostprijs van de genoemde activa bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen die noodzakelijk is voor het beoogde gebruik.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij desinvestering.

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te bepalen voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort.

D.1.2 Directe beleggingen in obligaties (matched portefeuille)

De obligaties worden gewaardeerd op marktwaarde die maandelijks wordt opgegeven door één van de vermogensbeheerders van DAS Rechtsbijstand, op basis van beurswaardering. De obligaties hebben alle de rating AA of AAA.

Er is een waarderingsverschil tussen Solvency II en de jaarrekening. In de jaarrekening 2019 worden de obligaties gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs. Waar noodzakelijk wordt rekening gehouden met duurzame waardevermindering. Agio en disagio worden gedurende de resterende looptijd in het resultaat verantwoord.

D.1.3 Beleggingsfondsen (surplus portefeuille)

Deze post betreft 4 beleggingsfondsen van Nationale Nederlanden.

Het zijn 3 obligatiefondsen en 1 aandelenfonds. Het betreffen de volgende fondsen:

- Nationale-Nederlanden Euro Sustainable Credit Fund (obligatiefonds);
- Nationale-Nederlanden Euro Green Bond Fund (obligatiefonds);
- Nationale-Nederlanden Collateralized Bond Fund (obligatiefonds);
- Nationale Nederlanden Global Sustainable Equity (aandelenfonds).

Van alle financiële instrumenten in deze waarderingscategorie zijn gepubliceerde koersen afkomstig van een beurs, broker of prijsinstelling beschikbaar. Bovendien is bij deze financiële instrumenten sprake van een actieve markt. Hierdoor vormen de koersen een goede afspiegeling van actuele en regelmatig voorkomende markttransacties tussen onafhankelijke partijen. De beleggingen betreffen allen deze categorie.

Er is geen waarderingsverschil tussen Solvency II en de jaarrekening van DAS Rechtsbijstand.

D.1.4 Vorderingen uit verzekeringen

Met betrekking tot de vorderingen uit verzekeringen worden alleen die vorderingen opgenomen die past due zijn.

D.2 Technische voorzieningen

D.2.1 Algemeen Algemeen

De technische voorzieningen worden aangehouden voor de dekking van lopende verzekeringsverplichtingen, zowel voor interne- als externe kosten. De technische voorzieningen zijn onderverdeeld in twee hoofdgroepen:

De voorziening voor niet-verdiende premies bestaat uit ('best estimate' per 31-12-2019: bruto (DAS reguliere portefeuille en DAS Zoetermeer portefeuille) € 19,4 miljoen, herverzekering € -2,6 miljoen en netto € 16,8 miljoen):

- Toekomstige kosten die voortkomen uit premies die per ultimo 2019 zijn ontvangen en die betrekking hebben op een in de toekomst te verzekeren periode;
- Toekomstige winsten uit nog te ontvangen premie, binnen de contractgrenzen.

De voorziening voor te betalen schaden bestaat uit de volgende onderdelen:

- De toekomstige externe kosten voor de behandeling van dossiers. De externe kosten worden geregistreerd op dossierniveau. Externe kosten zijn kosten die worden gemaakt voor afgenomen juridische diensten bij derden (externe advocaten en adviseurs) ('best estimate' per 31-12-2019: bruto € 112,1 miljoen, herverzekering € -5,7 miljoen en netto € 106,4 miljoen).
- De interne schadevoorziening die wordt aangehouden voor dekking van toekomstige interne kosten ter behandeling van dossiers. Onder interne kosten wordt verstaan de loonkosten, huisvestingskosten en kosten van ondersteunend personeel, die worden gemaakt voor de afwikkeling van dossiers ('best estimate' per 31-12-2019: bruto € 28,4 miljoen, herverzekering € -3,0 miljoen en netto € 25,5 miljoen).

D.2.2. Toegepaste actuariële methoden en aannames

De technische voorzieningen bestaan uit twee componenten:

1. De 'best estimate' voorziening
2. De risicomarge

Ad 1. 'Best estimate' voorziening

Vanwege de duur van de toekomstige verplichtingen zijn onzekerheden omtrent de Ultimate Forward Rate (UFR) niet relevant. Het is vanwege de beperkte looptijd en karakteristieken van de verplichtingen niet zinvol of mogelijk om gebruik te maken van overgangsmaatregelen, zoals de 'volatility adjustment', dan wel andere overgangsmaatregelen.

Voor de discontering van het kapitaalsbeslag gerelateerd aan de risicomarge wordt gebruik gemaakt van dezelfde risicovrije rentecurve.

De toegepaste actuariële methode en aannames worden hieronder besproken.

Ad. 2 De risicomarge

Methode:

Voor de berekening van de risicomarge wordt uitgegaan van de simplificatie conform methode 2, zoals beschreven in de richtlijn 'valuation of technical provisions' (EIOPA-BoS-14/166). Op basis van artikel 37 subsectie 3 van de 'Delegated Acts', alloceert DAS Rechtsbijstand de risicomarge aan de gehele verzekeringsportefeuille conform Artikel 80 van de Directive 2009/138/EC.

De te projecteren SCR voor non hedgeable risk (VTR, TPR Type 2 en OR) wordt bepaald via standaard BSCR correlatie matrix. De berekende SCR wordt geprojecteerd door schaling van deze SCR naar resterende BE voorzieningen. Vervolgens wordt de som van de CoC (Eur) bepaald, rekening houdend met de verdiscontering.

Aannames:

Een 'Cost of Capital'-percentage van 6% is gehanteerd. Voor de uitloop van de 'Solvency Capital Requirement' (SCR) in de simplificatie conform methode 2 wordt gebruik gemaakt van het uitloop patroon van de technische schadevoorzieningen, dat passend is omdat ongeveer 90% van de totale SCR bestaat uit non life risk. De risicomarge per 31-12-2019 is gelijk aan € 16,3 miljoen.

D.2.3 Onzekerheid in de technische voorzieningen

De hoogte van de externe voorziening is afhankelijk van de volgende drivers:

- De chainladder factoren, deze factoren bepalen de inschatting voor het uiteindelijke aantal dossiers, rekening houdend met na-meldingen.
- Het gemiddelde bedrag dat wordt betaald op een extern behandeld dossier.
 - Voor de inschatting van het gemiddelde bedrag is de keuze gemaakt om in de berekening van de voorziening 3 jaar historie mee te nemen, rekening houdend met historische inflatie.
 - Het toekomstige gemiddelde bedrag per ontwikkelingsjaar wordt gecorrigeerd voor toekomstige inflatie.

De hoogte van de interne voorziening is vooral afhankelijk van de volgende drivers:

- Uren nodig voor dossierbehandeling, de gemiddelde tijd die nodig is voor dossierbehandeling is van belang om in te schatten hoeveel juristen er nodig zijn om de werkvoorraad en de IBNR af te leggen en de bijbehorende kosten te berekenen.
- Een aftrekpost voor BGK.
- Toekomstige salarisontwikkeling. In de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met stijging van het salaris van de medewerkers

De onverdiende premievoorziening heeft de volgende drivers:

- De toegepaste combined ratio's.
- De omvang van de toekomstige premie en de bijbehorende contractgrenzen.

De onzekerheid in de risicomarge is gekoppeld aan de onzekerheid in de technische voorzieningen, het kapitaalsbeslag voor operationeel risico en het tegenpartijkredietrisico. De technische voorzieningen zijn dominant in de kapitaalscomponent die wordt gebruikt voor de risicomarge, waarvan de onzekerheid in bovenstaande toelichting wordt weergegeven.

D.2.4 Verschillen technische voorzieningen jaarrekening en Solvency II-rapportage

In onderstaand overzicht worden de technische voorzieningen weergegeven:

31 december 2019	Solvency II	Dutch GAAP	Vershil
Bruto			
Voorziening voor niet-verdiende premie	19,4	22,8	-3,4
Voorziening voor te betalen schade	140,6	183,4	-42,8
Best Estimate	160,0	206,2	-46,2
Herverzekering			
Voorziening voor niet-verdiende premie	-2,6	-5,0	2,4
Voorziening voor te betalen schade	-8,7	-11,3	2,6
Best Estimate	-11,3	-16,3	5,0
Netto			
Voorziening voor niet-verdiende premie	16,8	17,8	-1,0
Voorziening voor te betalen schade	131,9	172,1	-40,2
Best Estimate	148,7	189,9	-41,2
Risicomarge	16,3	-	16,3
Technische voorzieningen	165,0	189,9	-24,9

In dit overzicht worden de technische voorzieningen op basis van de Solvency II waardering vergeleken met de passiva op basis van de waardering in de jaarrekening 2019 van DAS Rechtsbijstand. De technische voorzieningen op basis van Solvency II zijn € 24,9 miljoen lager.

De verschillen tussen de technische voorzieningen uit de jaarrekening 2019 en de Solvency II-rapportage zijn:

- Het elimineren van prudentie in de vaststelling
- De toepassing van contractgrenzen en het meenemen van de toekomstige winsten
- Het toepassen van discontering
- De berekening van de risicomarge

D.3 Overige schulden

De overige schulden zijn als volgt opgebouwd:

31 december 2019	Solvency II	Dutch GAAP	Vershil
Overige voorzieningen	6,1	4,4	1,7
Pensioenvoorziening	7,3	6,0	1,3
Latente belastingverplichtingen	7,1	1,2	5,9
Financiële verplichtingen niet zijnde kortlopende handelsschulden	19,4	-	19,4
Schulden uit verzekeringen	2,9	2,9	-
Schulden uit herverzekeringen	20,5	20,5	-
Overig	29,4	31,1	-1,7
Overige schulden	92,7	66,1	26,6

In bovenstaand overzicht worden de overige passiva op basis van de Solvency II waardering vergeleken met de overige passiva op basis van de waardering in de jaarrekening van DAS Rechtsbijstand. De overige passiva gewaardeerd op basis van Solvency II zijn meer dan € 26 miljoen hoger dan in de jaarrekening 2019. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de Financiële verplichtingen niet zijnde kortlopende handelsschulden. Onder deze post zijn voor het eerst de lease verplichtingen op de balans gepresenteerd (a.g.v. de implementatie van IFRS 16).

Bij het berekenen van de jubileavoorziening is rekening gehouden met toekomstige salarisstijgingen, vertrekkansen en sterftেকansen op basis van de Prognosetafel AG2016 van het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG).

De schulden uit verzekeringen en herverzekering kennen dezelfde waardering als in de jaarrekening. Deze post bevat onder meer posten die samenhangen met het betalingsverkeer, zoals nog te betalen kosten en te verwerken ontvangsten en de schuld uit hoofde van herverzekeren.

Het verschil in de overige schulden betreft het onder de overige voorzieningen presenteren van de nog te betalen winstcommissie.

D.3.1 Pensioen

De pensioenvoorziening op basis van Solvency II waarderingsgrondslagen is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Toekomstige kosten en indexeringen. In de Solvency II-rapportage worden op basis van artikel 75 van de richtlijn 2009/138/EG alle verplichtingen uit het pensioencontract gewaardeerd. Dit betreft met name toekomstige kosten die samenhangen met de administratie en het openhouden van het beleggingsdepot. Deze post wordt in de jaarrekening niet gewaardeerd.
- Pensioenregeling directie is gewaardeerd op basis van IAS 19. Deze post wordt in de jaarrekening niet gewaardeerd.

In onderstaand overzicht worden de verschillen tussen de rapportage Solvency II en de jaarrekening 2019 weergegeven:

31 december 2019	Solvency II	Dutch GAAP	Vershil
Toekomstige verwachte kosten en indexeringen	6,8	6,0	0,8
Pensioenregeling directie	0,5	-	0,5
Pensioenvoorziening	7,3	6,0	1,3

D.3.2 Belastinglatenties

Door de eerder genoemde verschillen in waardering tussen de Solvency II-rapportage en de jaar rekening 2019 van DAS Rechtsbijstand wijken ook de latente belastingverplichtingen af. Het waarderingsverschil is € 32,1 miljoen en dit verschil wordt met name veroorzaakt door de volgende posten:

- Marktwaarde waardering obligaties in Solvency II-rapportage € 3,5 miljoen
- Waardering technische voorzieningen op basis van beste schatting en risicomarge € 2,9 miljoen
- Waardering pensioenvoorziening op basis van economische waarde en deels IAS19 - € 21,1 miljoen
- Fiscale waardering Egalisatiereserve € 25,7 miljoen

D.4 Alternatieve waarderingsmethoden

Er worden geen alternatieve methoden voor de waardering gebruikt.

D.5 Overige informatie

Er is geen andere belangrijke informatie met betrekking tot de waardering voor Solvency II doeleinden.

E Kapitaalbeheer

E.1 Eigen vermogen

E.1.1 Kapitaalmanagement

DAS Rechtsbijstand hanteert Solvency II als uitgangspunt voor het kapitaalbeleid. De kapitaalpositie van DAS dient zodanig te zijn dat op elk moment de belangen van de polishouders en andere stakeholders van DAS voldoende zijn geborgd. De doelstelling van het kapitaalbeleid is het stellen van kaders voor de kapitaalpositie van DAS en de bewaking ervan als basis voor een gezonde bedrijfsvoering waarbij continuïteit geborgd is.

De door DAS gehanteerde kaders voor haar solvabiliteit zijn gebaseerd op de strategie, het risicoprofiel en de risicobereidheid van DAS. De risicobereidheid van DAS hangt mede samen met de mogelijkheden van DAS om negatieve ontwikkelingen in de kapitaalpositie te kunnen keren.

De solvabiliteitsratio eind 2019 is 146% en ligt binnen de interne bandbreedte van het kapitaalbeleid van 140-160%. Het kapitaalmanagement van DAS Rechtsbijstand houdt onder andere rekening met de eisen die door Solvency II worden gesteld. Indien de solvabiliteit op enig moment onder 140% dreigt te komen worden er maatregelen getroffen om de solvabiliteit te herstellen. Er wordt gewerkt met verschillende interventieniveaus. In de ORSA (Own Risk and Solvency Assessment) wordt tenminste jaarlijks de interne normsolvabiliteit getoetst aan de hand van verschillende scenario's.

De 'Solvency Capital Requirement' (SCR) wordt op kwartaalbasis gerapporteerd aan de directie, de Audit & Risk Commissie en de Raad van Commissarissen.

E.1.2 Structuur, hoogte en kwaliteit van het eigen vermogen onder SII-grondslagen

In de onderstaande tabel wordt het eigen vermogen per 31 december 2019 weergegeven:

Eigen vermogen per 31 december 2019	Solvency II	Dutch GAAP	Verschil
Activa	427,2	408,3	18,9
Passiva	268,9	270,5	-1,6
Verschil activa minus passiva	158,3	137,8	20,5
Bankgarantie	-0,5	-	-0,5
Vorderingen op groepsmaatschappijen	-11,0	-	-11,0
Eigen vermogen	146,8	137,8	9,0

In het beleid van DAS Rechtsbijstand worden het toegezegde dividend, de rekening courant met groepsmaatschappijen en bankgaranties als niet beschikbaar voor Eigen vermogen aangemerkt. Op 31 december 2019 bedragen de rekening courant met groepsmaatschappijen € 11,0 miljoen en de bankgaranties € 0,5 miljoen. Door het totaal van deze posten (€ 11,5 miljoen) in mindering te brengen op het verschil activa minus passiva Solvency II-rapportage (€ 158,3 miljoen) komt de aanwezige solvabiliteit (*Own funds*) uit op € 146,8 miljoen.

Het eigen vermogen kan bestaan uit de volgende categorieën:

- Tier 1-kapitaal: gestort aandelenkapitaal, agioreserve en de reconciliatiereserve;
- Tier 2-kapitaal: aanvullend vermogen en basis tier 2-vermogen;
- Tier 3-kapitaal: latente belastingvorderingen.

Het eigen vermogen van DAS Rechtsbijstand bestaat geheel uit Tier1-kapitaal.

E.2 Solvabiliteitskapitaalvereiste en minimumkapitaalvereiste

Om het solvabiliteitskapitaalvereiste te berekenen maakt DAS Rechtsbijstand gebruik van het standaardmodel, waarbij geen gebruik wordt gemaakt van vereenvoudigde berekeningen. Tevens wordt er geen gebruik gemaakt van 'undertaking specific parameters' (USP's). Het solvabiliteitskapitaalvereiste en het minimumkapitaalvereiste worden weergegeven in onderstaande tabel:

Solvabiliteitspositie Solvency II	31 Dec 2019	31 Dec 2018
Eigen vermogen (EV)	146,8	139,5
Solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR)	100,9	93,2
Minimumkapitaalvereiste (MCR)	30,8	29,8
Solvabiliteitsratio (EV/SCR)	146%	150%

Het definitieve bedrag van het vereiste kapitaal is nog onderworpen aan het oordeel van De Nederlandsche Bank. Onder Solvency II is het toegestaan om een verliescompensatievermogen uitgestelde belastingen (LACDT) mee te nemen in de berekening van de SCR. DAS Rechtsbijstand heeft de LACDT beperkt tot de passieve latente belasting in de marktwaardebalans.

De berekening van de Minimumkapitaalvereiste (MCR: 'Minimum Capital Requirement') is gebaseerd op de geboekte premie.

E.3 Gebruik van de ondermodule aandelenrisico op basis van looptijd bij de berekening van het solvabiliteitskapitaalvereiste

DAS Rechtsbijstand maakt voor de berekening van haar solvabiliteitskapitaalvereiste geen gebruik van de ondermodule aandelenrisico. Dit betekent dat de aandelen niet worden aangehouden ter dekking van de technische voorzieningen.

E.4 Verschillen tussen de standaardformule en ieder gebruikt intern model

DAS Rechtsbijstand maakt geen gebruik van een intern model, maar van de standaardformule.

E.5 Niet-naleving van het solvabiliteitskapitaalvereiste en niet-naleving van het minimumkapitaalvereiste

DAS Rechtsbijstand is gedurende 2019 niet onder het gestelde solvabiliteitskapitaalvereiste en het minimumkapitaalvereiste gekomen.

E.6 Overige informatie

Er is geen andere belangrijke informatie met betrekking tot kapitaalbeheer.

Colofon

Uitgave

DAS Holding N.V.
De Entree 222, 1101 EE Amsterdam
Postbus 23000, 1100 DM Amsterdam

communicatie@das.nl
www.dasholding.nl

Bijlage 1

Bijlage 1: Quantitative Reporting Templates die onderdeel uitmaken van het Solvency and Financial Condition Report.

Deze bijlage bevat bepaalde Quantitative Reporting Templates ('QRTs') van DAS Nederlandse Rechtsbijstand Verzekeringmaatschappij N.V. die zijn gerapporteerd aan De Nederlandsche Bank en die moeten worden opgenomen in deze rapportage. De titel en omschrijving in het overzicht hieronder zijn in het Engels opgenomen

Referentie	Titel	Omschrijving
S.02.01.01.01	Balance sheet	Balance sheet information using Solvency II valuation methodology.
S.05.01.01.01	Premiums, claims and expenses by line of business	Information on premiums, claims and expenses using the valuation and recognition principles used in NN Group's Consolidated annual report.
S.17.01.01.01	Non-Life Technical Provisions	Information on Non-life and Health similar to Non-life technical provisions by line of business.
S.19.01.01.21	Non-Life insurance claims	Information on Non-life Gross Claims paid and Best Estimate provision.
S.23.01.01.01	Own funds	Information on own funds, including basic own funds.
S.25.01.01.01	Solvency Capital Requirement	Information on the Solvency Capital Requirement calculated using the standard formula and a partial internal model.
S.28.01.01.01	Minimum Capital Requirement - Only life or only non-life insurance or reinsurance activity	Information on the Minimal Capital Requirement calculation.

Alle getallen in deze bijlage betreffen Euro's * € 1.000.

S.02.01.01 - Balance sheet

		Solvency II value C0010	Statutory accounts value C0020
Assets			
Goodwill	R0010		
Deferred acquisition costs	R0020		
Intangible assets	R0030		869,0
Deferred tax assets	R0040		
Pension benefit surplus	R0050		
Property, plant & equipment held for own use	R0060	27.801,4	8.343,6
Investments (other than assets held for index-linked and unit-linked contracts)	R0070	299.211,1	294.550,2
Property (other than for own use)	R0080		
Holdings in related undertakings, including participations	R0090		
Equities	R0100		
Equities - listed	R0110		
Equities - unlisted	R0120		
Bonds	R0130	169.207,5	164.546,5
Government Bonds	R0140	110.018,5	106.226,9
Corporate Bonds	R0150	59.188,9	58.319,7
Structured notes	R0160		
Collateralised securities	R0170		
Collective Investments Undertakings	R0180	130.003,6	130.003,6
Derivatives	R0190		
Deposits other than cash equivalents	R0200		
Other investments	R0210		
Assets held for index-linked and unit-linked contracts	R0220		
Loans and mortgages	R0230		
Loans on policies	R0240		
Loans and mortgages to individuals	R0250		
Other loans and mortgages	R0260		
Reinsurance recoverables from:	R0270	11.275,0	16.327,6
Non-life and health similar to non-life	R0280	11.275,0	16.327,6
Non-life excluding health	R0290	11.275,0	16.327,6
Health similar to non-life	R0300		
Life and health similar to life, excluding health and index-linked and unit-linked	R0310		
Health similar to life	R0320		
Life excluding health and index-linked and unit-linked	R0330		
Life index-linked and unit-linked	R0340		
Deposits to cedants	R0350		
Insurance and intermediaries receivables	R0360	38.287,2	38.287,2
Reinsurance receivables	R0370	11.943,1	11.943,1
Receivables (trade, not insurance)	R0380	15.184,6	18.936,7
Own shares (held directly)	R0390		
Amounts due in respect of own fund items or initial fund called up but not yet paid in	R0400		
Cash and cash equivalents	R0410	20.953,3	20.953,3
Any other assets, not elsewhere shown	R0420	2.530,6	
Total assets	R0500	427.186,2	410.210,6

		Solvency II value C0010	Statutory accounts value C0020
Assets			
Goodwill	R0010		
Deferred acquisition costs	R0020		
Intangible assets	R0030		869,0
Deferred tax assets	R0040		
Pension benefit surplus	R0050		
Property, plant & equipment held for own use	R0060	27.801,4	8.343,6
Investments (other than assets held for index-linked and unit-linked contracts)	R0070	299.211,1	294.550,2
Property (other than for own use)	R0080		
Holdings in related undertakings, including participations	R0090		
Equities	R0100		
Equities - listed	R0110		
Equities - unlisted	R0120		
Bonds	R0130	169.207,5	164.546,5
Government Bonds	R0140	110.018,5	106.226,9
Corporate Bonds	R0150	59.188,9	58.319,7
Structured notes	R0160		
Collateralised securities	R0170		
Collective Investments Undertakings	R0180	130.003,6	130.003,6
Derivatives	R0190		
Deposits other than cash equivalents	R0200		
Other investments	R0210		
Assets held for index-linked and unit-linked contracts	R0220		
Loans and mortgages	R0230		
Loans on policies	R0240		
Loans and mortgages to individuals	R0250		
Other loans and mortgages	R0260		
Reinsurance recoverables from:	R0270	11.275,0	16.327,6
Non-life and health similar to non-life	R0280	11.275,0	16.327,6
Non-life excluding health	R0290	11.275,0	16.327,6
Health similar to non-life	R0300		
Life and health similar to life, excluding health and index-linked and unit-linked	R0310		
Health similar to life	R0320		
Life excluding health and index-linked and unit-linked	R0330		
Life index-linked and unit-linked	R0340		
Deposits to cedants	R0350		
Insurance and intermediaries receivables	R0360	38.287,2	38.287,2
Reinsurance receivables	R0370	11.943,1	11.943,1
Receivables (trade, not insurance)	R0380	15.184,6	18.936,7
Own shares (held directly)	R0390		
Amounts due in respect of own fund items or initial fund called up but not yet paid in	R0400		
Cash and cash equivalents	R0410	20.953,3	20.953,3
Any other assets, not elsewhere shown	R0420	2.530,6	
Total assets	R0500	427.186,2	410.210,6

S.05.01.01 - Premiums, claims and expenses by line of business

		Legal expenses insurance C0100	Total C0200
Premiums written			
Gross - Direct Business	R0110	102.250,6	102.250,6
Gross - Proportional reinsurance accepted	R0120	139.288,2	139.288,2
Reinsurers' share	R0140	25.086,2	25.086,2
Net	R0200	216.452,6	216.452,6
Premiums earned			
Gross - Direct Business	R0210	102.740,4	102.740,4
Gross - Proportional reinsurance accepted	R0220	141.885,5	141.885,5
Reinsurers' share	R0240	26.324,3	26.324,3
Net	R0300	218.301,6	218.301,6
Claims incurred			
Gross - Direct Business	R0310	65.081,2	65.081,2
Reinsurers' share	R0340	7.838,5	7.838,5
Net	R0400	57.242,7	57.242,7
Changes in other technical provisions			
Gross - Direct Business	R0410		
Net	R0500		
Expenses incurred			
	R0550	170.839,7	170.839,7
Administrative expenses			
Gross - Direct Business	R0610	1.090,1	1.090,1
Net	R0700	1.090,1	1.090,1
Investment management expenses			
Gross - Direct Business	R0710	-94,1	-94,1
Net	R0800	-94,1	-94,1
Claims management expenses			
Gross - Direct Business	R0810	91.199,9	91.199,9
Reinsurers' share	R0840	8.770,5	8.770,5
Net	R0900	82.429,4	82.429,4
Acquisition expenses			
Gross - Direct Business	R0910	72.179,4	72.179,4
Net	R1000	72.179,4	72.179,4
Overhead expenses			
Gross - Direct Business	R1010	26.896,5	26.896,5
Reinsurers' share	R1040	11.661,7	11.661,7
Net	R1100	15.234,9	15.234,9
Other expenses	R1200		
Total expenses	R1300		170.839,7

S.17.01.01 - Non-Life Technical Provisions

		Legal expenses insurance <u>C0110</u>	Total Non- Life obligation <u>C0180</u>
Technical provisions calculated as a whole	R0010	-	-
Technical provisions calculated as a sum of BE and RM			
Best estimate			
Premium provisions			
Gross - Total	R0060	19.389,4	19.389,4
Gross - direct business	R0070	19.389,4	19.389,4
Total recoverable from reinsurance/SPV and Finite Re before the adjustment for expected losses due to counterparty default		2.626,2	2.626,2
Recoverables from reinsurance (except SPV and Finite Reinsurance) before adjustment for expected losses		2.626,2	2.626,2
Total recoverable from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default		2.626,2	2.626,2
Net Best Estimate of Premium Provisions	R0150	16.763,2	16.763,2
Claims provisions			
Gross - Total	R0160	140.570,9	140.570,9
Gross - direct business	R0170	140.570,9	140.570,9
Total recoverable from reinsurance/SPV and Finite Re before the adjustment for expected losses due to counterparty default		8.648,8	8.648,8
Recoverables from reinsurance (except SPV and Finite Reinsurance) before adjustment for expected losses		8.648,8	8.648,8
Total recoverable from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default		8.648,8	8.648,8
Net Best Estimate of Claims Provisions	R0250	131.922,1	131.922,1
Total Best estimate - gross	R0260	159.960,3	159.960,3
Total Best estimate - net	R0270	148.685,2	148.685,2
Risk margin	R0280	16.277,5	16.277,5
Technical provisions - total			
Technical provisions - total	R0320	176.237,8	176.237,8
Recoverable from reinsurance contract/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default - total	R0330	11.275,0	11.275,0
Technical provisions minus recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re- total	R0340	164.962,8	164.962,8
Line of Business: further segmentation (Homogeneous Risk Groups)			
Premium provisions - Total number of homogeneous risk groups	R0350	3	
Claims provisions - Total number of homogeneous risk groups	R0360	9	
Cash-flows of the Best estimate of Premium Provisions (Gross)			

Cash out-flows			
Future benefits and claims	R0370	56.175,1	56.175,1
Future expenses and other cash-out flows	R0380	135.360,0	135.360,0
Cash in-flows			
Future premiums	R0390	172.145,7	172.145,7
Cash-flows of the Best estimate of Claims Provisions (Gross)			
Cash out-flows			
Future benefits and claims	R0410	112.132,0	112.132,0
Future expenses and other cash-out flows	R0420	52.309,3	52.309,3
Cash in-flows			
Future premiums	R0430	23.870,5	23.870,5
Technical provisions without transitional on interest rate	R0470	176.237,8	176.237,8
Technical provisions without volatility adjustment and without others transitional measures	R0490		

S.19.01.01 - Non-Life insurance claims

			1	2	3	4	5	6	
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C
Prior	R0100								
N-14	R0110	3.978,2	5.975,3	3.536,9	2.218,4	1.281,7	790,5	461,1	3
N-13	R0120	3.982,4	6.920,4	4.138,7	2.429,4	1.675,6	1.096,7	762,8	4
N-12	R0130	6.665,9	8.907,2	4.540,7	2.500,2	1.700,0	1.067,4	575,0	3
N-11	R0140	6.864,8	9.947,0	5.097,7	3.430,8	2.049,7	1.316,1	736,0	5
N-10	R0150	8.016,8	9.997,9	6.154,8	3.665,1	2.351,6	1.185,1	934,2	6
N-9	R0160	5.998,2	10.355,3	6.058,2	3.449,3	2.080,5	1.456,2	1.011,5	5
N-8	R0170	7.056,0	10.328,5	5.948,4	3.699,7	2.286,4	1.527,1	841,8	7
N-7	R0180	5.822,5	10.485,2	6.523,3	4.630,8	2.506,0	1.559,5	1.136,1	6
N-6	R0190	7.159,6	11.902,1	7.664,7	4.830,1	2.685,9	1.893,9	1.117,0	
N-5	R0200	8.001,8	14.833,0	8.091,1	5.042,1	2.968,8	1.948,1		
N-4	R0210	9.746,0	15.640,6	9.134,7	4.998,0	3.485,1			
N-3	R0220	9.629,3	16.135,1	8.332,7	5.627,9				
N-2	R0230	10.129,1	16.464,4	10.158,4					
N-1	R0240	9.994,8	17.436,5						
N	R0250	9.420,5							

			1	2	3	4	5	6	
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C
Prior	R0100								
N-14	R0110	3.978,2	5.975,3	3.536,9	2.218,4	1.281,7	790,5	461,1	
N-13	R0120	3.982,4	6.920,4	4.138,7	2.429,4	1.675,6	1.096,7	762,8	
N-12	R0130	6.665,9	8.907,2	4.540,7	2.500,2	1.700,0	1.067,4	575,0	
N-11	R0140	6.864,8	9.947,0	5.097,7	3.430,8	2.049,7	1.316,1	736,0	
N-10	R0150	8.016,8	9.997,9	6.154,8	3.665,1	2.351,6	1.185,1	934,2	
N-9	R0160	5.998,2	10.355,3	6.058,2	3.449,3	2.080,5	1.456,2	1.011,5	
N-8	R0170	7.056,0	10.328,5	5.948,4	3.699,7	2.286,4	1.527,1	841,8	
N-7	R0180	5.822,5	10.485,2	6.523,3	4.630,8	2.506,0	1.559,5	1.136,1	
N-6	R0190	7.159,6	11.902,1	7.664,7	4.830,1	2.685,9	1.893,9	1.117,0	
N-5	R0200	8.001,8	14.833,0	8.091,1	5.042,1	2.968,8	1.948,1		
N-4	R0210	9.746,0	15.640,6	9.134,7	4.998,0	3.485,1			
N-3	R0220	9.629,3	16.135,1	8.332,7	5.627,9				
N-2	R0230	10.129,1	16.464,4	10.158,4					
N-1	R0240	9.994,8	17.436,5						
N	R0250	9.420,5							

		In Current year C0170	Sum of years (cumulative) C0180
Prior	R0100	-33,3	-33,3
N-14	R0110	39,4	19.270,9
N-13	R0120	54,4	22.316,3
N-12	R0130	44,9	27.068,1
N-11	R0140	81,3	30.660,5
N-10	R0150	155,1	33.772,4
N-9	R0160	196,0	31.590,1
N-8	R0170	459,5	32.894,5
N-7	R0180	636,8	33.300,1
N-6	R0190	1.117,0	37.253,4
N-5	R0200	1.948,1	40.884,9
N-4	R0210	3.485,1	43.004,4
N-3	R0220	5.627,9	39.725,1
N-2	R0230	10.158,4	36.751,9
N-1	R0240	17.436,5	27.431,2
N	R0250	9.420,5	9.420,5
Total	R0260	50.827,6	465.311,2

S 23.01.01 - Own funds

		Total C0010	Tier 1 - unrestrict ed C0020	Tier 1 - restricted C0030	Tier 2 C0040	Tier 3 C0050
Basic own funds before deduction for participations in other financial sector as foreseen in article 68 of Delegated Regulation 2015/35						
Ordinary share capital (gross of own shares)	R0010	5.060,0	5.060,0			
Share premium account related to ordinary share capital	R0030	169,0	169,0			
Reconciliation reserve	R0130	153.051,1	153.051,1			
Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be classified as Solvency II own funds						
Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be classified as Solvency II own funds	R0220	11.517,7				
Deductions						
Deductions for participations in financial and credit institutions						
Total basic own funds after deductions	R0290	146.762,4	146.762,4			
Available and eligible own funds						
Total available own funds to meet the SCR	R0500	146.762,4	146.762,4			
Total available own funds to meet the MCR	R0510	146.762,4	146.762,4			
Total eligible own funds to meet the SCR	R0540	146.762,4	146.762,4			
Total eligible own funds to meet the MCR	R0550	146.762,4	146.762,4			
SCR	R0580	100.853,5				
MCR	R0600					
Ratio of Eligible own funds to SCR	R0620	146 %				
Ratio of Eligible own funds to MCR	R0640	476 %				

S 25.01.01 - Solvency Capital Requirement

		Net solvency capital requirement C0030	Gross solvency capital requirement C0040
Market risk	R0010	26.457,7	26.457,7
Counterparty default risk	R0020	7.818,7	7.818,7
Life underwriting risk	R0030		
Health underwriting risk	R0040		
Non-life underwriting risk	R0050	86.363,3	86.363,3
Diversification	R0060	-19.937,5	-19.937,5
Intangible asset risk	R0070		
Basic Solvency Capital Requirement	R0100	100.702,2	100.702,2

S 28.01.01 - Minimum Capital Requirement - Only life or only non-life insurance or reinsurance activity

		MCR components C0010
MCRNL Result	R0010	30.822,4